

SOSNart

sosnowiecki
magazyn
kulturalny

bezpłatny dodatek do Kuriera Miejskiego
www.sosnart.pl

maj 2015 nr 5/87

NAGRODY MIASTA 2014

WAKACJE Z DUCHAMI

MAREK GRABOWSKI

JOANNA STARKOWSKA

Józef Makal

Nagroda za całokształt twórczości

Kiedy przed kilku laty prezentowaliśmy na łamach SOSNartu sylwetkę Józefa Makala i skromny wybór Jego fotografii, nie przypuszczałem że po kilku latach przyjdzie mi to powtórzyć i to z takiej okazji. Choć zawsze uważałem, że komu jak komu, ale Józefowi nagroda się należy. Jak mało kto rozsławiał swoje miasto.

Jest nestorem polskiej fotografii reporterskiej, bodaj najstarszym z polskich fotoreporterów przez grubo ponad pół wieku rejestrującym co ważniejsze wydarzenia w kraju i świecie. W tym roku kończy osiemdziesiąt osiem lat. Wszystkiego Najlepszego Drogi Jubilate! Serdeczne gratulacje o okazji nagrody!

Józef Makal niemal natychmiast po wojnie rozpoczął swą przygodę z fotografią. Początkowo w Zagłębiu jedynie, ale wkrótce dał się poznać na szerszym forum. Na wiele lat trafił do redakcji „Dziennika Zachodniego”, co wcale nie przeszkadzało, by wiele jego dokonań przedrukowywała cała niemal polska prasa, zwłaszcza że związany był z Centralną Agencją Fotograficzną. Wiele też zdjęć trafiało do prasy światowej. Miał dryg do migawki, wiedział, gdzie i w którym momencie być z gotowym do pstrykania aparatem. A pracowało się wówczas na sprzęcie o wiele mniej technicznie zaawansowanym.

Dziś pokazujemy kilka innych niż przed paru laty fotografii (kto ciekawy innych niech zajrzy do 2 numeru SOSNartu z 2008 roku na stronę www, albo zerknie na stronę Jubilata). Na okładce Moskwa z charakterystycznym dla tamtych czasów pustym Placem Czerwonym i bawiącym się beztropko swymi żołnierzykami malcem. Na tylnej zaś okładce powódź. Zagroda w okolicy Wodzisławia Śląskiego. Zrazu niepublikowana z powodu obaw ówczesnej redakcji, że krzyż na pierwszym planie wzbudzi złe reakcje władzy. Słusznie uznając, że fotografia jest dobra, zawiedziony autor wysłał ją na ogłoszony przez Agencję TASS konkurs „Interpress Photo”. Po kilku miesiącach wiadomość z Moskwy: pierwsza nagroda! I wtedy fotkę przedrukowała cała niemal prasa.

Józef Makal zbierał nagrody i w innych częściach świata. Między innymi na: World Press Photo w Hadze, a w tabeli najwybitniejszych fotografików świata „Photography Year Book” wydanym w Londynie figuruje jako jedyny

Scenki uliczne, *Podrywacz*

Na okładce: Józef Makal, Plac Czerwony, Moskwa (fragment)

Żużlowe Mistrzostwa Świata

Jan Kiepura w Katowicach

Pierwsze wybory prezydenckie

reprezentant naszego kraju. Podobnie w antologii „Fotografii Polskiej” jest jedynym fotoreporterem z naszego ówczesnego województwa. Nagrody i odznaczenia, także udział w wystawach można – gdyby było miejsce – wymienić jeszcze długo.

Józef Makal jest na emeryturze od 1991 roku co nie przeszkadzało Mu fotografować nadal. Dopiero nader dokuczliwa choroba oczu położyła kres aktywności zawodowej. Dziś w pogodne dni można spotkać Laureata jak ostrożnym krokiem zmierza do kawiarni lub do Centrum Informacji Miejskiej, gdzie spotyka się z przyjaciółmi, bo wciąż jest ciekawy świata i ludzi.

Raz jeszcze serdeczne gratulacje i życzenia!

Janusz Osieński

Władysław Broniewski w kop. Sosnowiec

foto: Filip Blank
od lewej: Paweł Cyz (basy), Maciek Bywalec (perkusja), Michał Maślak (wokół, gitara, teksty) Mateusz Zegan (gitara, klawisze)

Fair Weather Friends

Nagroda Artystyczna

Popularność zespołu „Fair Weather Friends” stale rośnie. W Sosnowcu osiągnęła ostatnio swoje apogeum z powodu przyznania zespołowi nagrody artystycznej miasta Sosnowiec za 2014r. Sam zespół, powstały w 2011 roku w Czeladzi, twierdzi na swojej stronie, iż jego inspiracją jest współczesna muzyka elektroniczna oraz muzyka taneczna z lat 70 i 80. No tak, szalone lata 80! Kto za nimi nie tęskni? Kolorowe stroje, wielkie fryzury i imprezy do rana z dużą ilością niesamowicie energicznego tańca. Czy właśnie to kryje się za wielkim sukcesem albumu „EP EclecticPixels” i „HurricaneDays”? Moim zdaniem tak. Muzyka jest energiczna i zaprasza do tańca. Głowa sama się kiwa, a nogi

rwą się do zabawy. Kawałki są zróżnicowane, nie pozwalają się nudzić. Wyczuwam też wpływ szkockiego piosenkarza, wokalisty zespołów Bronski Beat i The Communards, bardzo popularnych w latach 80, Jimmy’ego Somerville. Piosenki „Fair Weather Friends” aż proszą się o obecność parkietu do tańczenia, np. nie da się wysiedzieć na miejscu przy „Fill This Up”. Muszę przyznać, że zespołowi składającemu się z Maćka Bywalca, Pawła Cyza, Mateusza Zegana i Michała Maślaka udało się uchwycić ducha lat 80 łącząc go z muzyką elektroniczną. To muzyka pełna radości, energii, optymizmu, która będzie ludzi łączyć i zapraszać do wspólnej zabawy, może nawet bliższego

poznania się. Cytując słowa Piotra Metza „Nikt nie gra w Polsce tak jak oni”, taki głęboki mix dźwięku mający to słynne „to coś” znajdziecie tylko u „Fair Weather Friends”.

Malwina Wojtala

O samym zespole można poczytać na ich własnej stronie: <http://www.fwfband.pl/> i na stronie Klubu: <http://www.kiepora.pl/pl,m,46,n,41,fair-weather-friends>

Jerzy Lucjan Woźniak

Nagroda za całokształt twórczości

Jerzy Lucjan Woźniak jest niewątpliwie twórcą doświadczonym, a jego kolekcja tomików poezji opiewa na dziesięć wydań: „Pod skórą” (1991), „Różga światła” (1991), „Szelest czasu” (1993), „Z oczu bielmo, z serca strach” (1998), „W Tatrach” (2001), „Koronowanie pokory” (2003), „Samotność kota” (2005) i „Ślimak na asfalcie” (2009). Oraz ostatnie: „Ciężar cienia” (2014), „Drzewa przy drodze” (2015). Utwory swoje publikował także na łamach magazynów literackich, takich jak „Zeszyty Literackie”, „Pogranicza”, „Śląsk”, „Akant” czy nasze, sosnowieckie, „Kurier Literacki” i „SOSNart”.

Twórczość artysty jest twórczością człowieka poszukującego wszelkich przejawów życia. Można je odnaleźć w spotkaniu z kobietą, w restauracji, przy przysłuchiwaniu się rozmowie młodych ludzi, podczas wyprawy w góry lub do ukochanego lasu. Podmiot liryczny wierszy Jerzego L. Woźniaka łąknie natury i wszystkiego co z nią związane, kory drzew, ich zapachu, kamieni, wody, obłoków i zwierząt – ptaków, saren, kozic i... kotów. Poszukiwacz przyjaźni się z lasem, zwłaszcza z lasem w górach, z jego zielenią i błogim spokojem. Pisarz przez lata był przewodnikiem górskim, stąd – obok profesjonalnej wiedzy – fascynacja górami. Pewnie dlatego też wydał osobny tomik „W Tatrach”, a niektóre z utworów znalazły się w antologii Tatrom poświęconej. Przyjaźń ta jest widoczna chociażby w niezatytułowanym wierszu w tomiku „Szelest czasu”.

*z lasem znamy się dobrze
para z nas przyjaciół
patrzę przez liść na słońce
widzę jego ukrwienie
czuję delikatne drżenie-
zwierza mi tajemnice
przymykam oczy
słucham jak spokojnie pulsuje
w ogromnej zielonej pajęczynie
słońce*

Elementem wyróżniającym utwory jest płynący, a nieraz wybuchający z nich erotyzm. Nawet wycieczka do lasu może być niemal erotycznym przeżyciem, co pokazuje zastosowane słownictwo: ukrwienie, drżenie, pulsuje, pajęczyna – będąca odniesieniem do kobiety „pajęczarki” tkającej swoją sieć. W innym wierszu z tomu „Koronowanie pokory” można się natknąć na porównanie morza z kobietą.

*morze-
ogarnia mnie jak kobieta
atakuję sromem fal
potęga żywiołu wypływa
spomiędzy kobiecych ud*

Tutaj także pojawiają się kluczowe słowa: ogarnia, sromem, wypływa, ud. W erotykach wyrażenia są jeszcze dosadniejsze. Podmiot liryczny marzy o kontakcie z kobietą, pragnie erotycznego uniesienia.

*wtargnę w ciebie
przez wilgotną różę ud
poranię miłośnię chętne wewnątrz
drżąc ogarniesz ustami
gorące i różowe
moje tętno*

Przytoczony wiersz nosi tytuł *Erotyk do spełnienia* i pochodzi z tomu „Koronowanie pokory”. Erotyków w podobnym tonie jest więcej i z każdego z nich bucha sensualizm. Nie zawsze i nie przez wszystkich było to akceptowane. Poeta bywał niekiedy ostro krytykowany.

Poza erotykami w twórczości autora występuje także wiele utworów traktujących o samotności i śmierci. Podmiot liryczny wspomina, iż sam po części zapracował na swoją samotność, lecz w gruncie rzeczy każdy człowiek jest samotny.

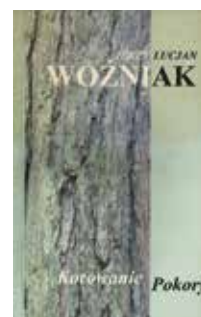
I ten, który mieszka z kilkorgiem członków rodziny, i ten posiadający rzeszę przyjaciół i życzliwych ludzi, a także ten będący outsiderem. Wewnętrznie zawsze jesteśmy sami, nieraz uwięzieni w pułapce swojego umysłu karcącego nas za wszystkie potknięcia:

„nie ma dla mnie żadnego ratunku prócz samego siebie”. Stanowisko podmiotu lirycznego jest

bliskie każdemu człowiekowi. Jerzy Lucjan Woźniak wyraża uczucia tych, którzy nie umieją mówić wierszem. Samotność bywa balastem niezwykle ciężkim do uniesienia i staje się to możliwe dopiero dla dojrzałego człowieka: „już tyle umiem aby udźwignąć samotność która od teraz będzie dla mnie ojcem i matką”. Zadaniem jednostki jest znalezienie sposobu, najlepiej bezbolesnego, na radzenie sobie z pustotą i samotnością. Niemalże oswojenie się z nią, odnalezienie w niej swojego pobratymcy towarzyszącego nam w każdym momencie życia.

W wierszach Jerzego Lucjana Woźniaka widzimy zatem różnorodność uczuć, jakich doświadcza jednostka ludzka. Podmiot liryczny doznaje szczęścia wynikającego z kontaktu z naturą, euforii lub niemal ekstazy obcowania z kobietą, spełnienia i wewnętrznego spokoju z zatapiania się w przyrodzie, czy też pustki i uczucia wyobcowania związanego z samotnością. Część utworów jest mi bliska, gdyż wyraża moje myśli, szczególnie te dotyczące osamotnienia będącego wyrazem niekonieczności braku bliskich mi osób, lecz jakiejś tajemniczej tęsknoty za nieznanym, bądź boleści nietrwałości i przemijania. Miasto Sosnowiec może być dumne z tak płodnego artysty, dobrze znanego w środowisku literacko-kulturalnym, który trafia w gusta wielu i udanie ukazuje złożoność ziemskiego życia.

Agata Ficenes

„Koń, kobieta i kanarek” na festiwalu R@Port

Konrada na XVI Ogólnopolskim Festiwalu Sztuki Reżyserskiej „Interpretacje”. Podczas R@Portu spektakl ma szansę zdobyć Nagrodę Główną Festiwalu. Na scenie Teatru Miejskiego w Gdyni zostanie zaprezentowany 20 maja o godz. 19:00. Autor „Konia, kobiety i kanarka” Tomasz Śpiewak jest dramaturgiem i tłumaczem, absolwentem Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Jana Gutenberga w Moguncji i Columbia University w Nowym Jorku. Współpracował m. in. z Remigiuszem Brzykiem, Łukaszem Kosem, Wojciechem Klemmem, Michałem Borczuchem

Spektakl Teatru Zagłębia „Koń, kobieta i kanarek” Tomasza Śpiewaka w reżyserii Remigiusza Brzyka został zakwalifikowany do 10. edycji Festiwalu Polskich Sztuk Współczesnych R@Port. Sosnowiecka realizacja została zaproszona jako jedna z sześciu spośród 80 polskich przedstawień. Wyboru dokonał Jacek Sieradzki, dyrektor programowy festiwalu, redaktor naczelny czasopisma „Dialog”. „Koń, kobieta i kanarek” jest jedyną realizacją z województwa śląskiego zakwalifikowaną do udziału w festiwalu. W marcu spektakl był prezentowany na 35. Warszawskich Spotkaniach Teatralnych, a w kwietniu TVP Kultura transmitowała go na żywo w ramach Telewizyjnego Festiwalu Teatrów Polski. Za realizację przedstawienia Remigiusz Brzyk zdobył Nagrodę Główną, Laur

i Natalią Korczakowską. W 2013 roku jego sztuka „Harce młodzieży polskiej” została zakwalifikowana do półfinału VI Gdynskiej Nagrody Dramaturgicznej.

Z ostatniej chwili:

Wniosek złożony w programie „Lato w teatrze” organizowanym przez Instytut Teatralny otrzymał maksymalną kwotę wnioskowanego dofinansowania. Projekt dotyczy warsztatów teatralnych, które będą realizowane w pierwszej połowie sierpnia.

Gratulujemy!

red

W roku 1962, kiedy to Nasza Księgarnia wydała powieść Adama Bahdaja, niżej podpisany był już nazbyt poważnym licealistą, aby ją czytać. Dziewięć lat później nie oglądał serialu – w reżyserii Stanisława Jędryki, według scenariusza przygotowanego przez autora powieści – też mniej więcej z tych samych powodów, a może nawet istotniejszych. Dopiero kilka lat temu, na pokazie filmów wspomnianego reżysera (to przecież chłopak z Sosnowca) obejrzał fragmenty. Teraz, dokładnie 25. kwietnia w słoneczne, sobotnie popołudnie na scenie Teatru Zagłębia obejrzał z zainteresowaniem „Wakacje z duchami”, prapremierę widowiska, przygotowanego przez Piotra Rowickiego (senariusz) i Jerzego J. Połńskiego (reżyseria), inspirowanego wspomnianą powieścią. Zdaję sobie sprawę, że dla młodszych roczników to niemal „kultowa” (cokolwiek to znaczy) książka i film ich młodości. Może dobrze się stało, że przed laty nie czytałem i nie oglądałem, bo nie mam do literackiego pierwowzoru przedstawienia ani kultu ani – tym bardziej – uprzedzeń. Zatem nie o wakacyjnych przygodach trzech chłopaków i jednej dziewczyny, historii dość prostej, przyjdzie mi opowiedzieć, a o widowisku przygotowanym przez zespół sosnowieckiego Teatru pod kierunkiem wspomnianego wyżej reżysera (pochodzącego z Krakowa, przez wiele lat związanego z Katowicami, a aktualnie kierującego teatrem „Maska” w Rzeszowie), który odpowiedział pozytywnie na sugestię nieocenionej Doroty Ignatiew, dbającej o stronę artystyczną naszej sceny. Dobra też sobie odpowiednich współpracowników w osobach Mariki Wojciechowskiej – scenografki, Joanny Piwowar-Antosiewicz – kompozytorki, Jarosława Stanieka – choreografa, Dawida Kozłowskiego – odpowiedzialnego za multimedialne efekty oraz Aleksandrę Fudalę i Kamila Niesłonego, którzy czuwają nad video.

Cała ta grupa wraz z aktorami i zespołem technicznym Teatru Zagłębia pokazała nam naprawdę nader udane widowisko. Wedle obiegowej opinii przedstawienie skierowane jest do młodych widzów (powiedzmy, że do uczniów starszych klas podstawówki i gimnazjów), wedle opinii reżysera od lat 5 do 105, zatem piszący te słowa mieści się gdzieś w środku. Reakcje publiczności na premierowym przedstawieniu (bo proporcje wieku widzów są wtedy nieco zachwiane) nie bywają w pełni miarodajne dla oceny stopnia zaangażowania widowni, ale i tak były pozytywne. Wróży to dobrze na przyszłość.

A widowisko jest bogate, mimo bardzo skromnej i umownej scenografii, umiarkowanej liczby rekwizytów i kostiumów. Za to pełno

Skarb w Zamku Sieleckim, czyli „Wakacje z duchami” na sosnowieckiej scenie

w nim ruchu, muzyki, śpiewu i (miejscami) zabawnych dialogów. Autorzy pozwolili sobie na drobne akcenty satyryczne, co jest dobrą przyprawą całości. Akcja toczy się nie jak w powieści w połowie XX wieku a w ostatniej jego dekadzie, nie gdzieś w nienazwanej wsi a w centrum Sosnowca, w Zamku Sieleckim i w sąsiadującym z nim „blokowisku”. Bohaterowie mówią współczesnym, młodzieżowym slangiem, umiarkowanie stosowanym,

co jest dobre, aczkolwiek nieco nadużywane bywa słówko „legalnie”, co chwilami odrobinę razi. Akcja jednak toczy się wartko, ogląda się i słucha z zainteresowaniem, aktorzy w swych rolach odnajdują się z wdziękiem i profesjonalizmem. Na przyganę nikt nie zasłużył. Szczególnego zaś wyróżnienia wolę uniknąć, aby nie dawać pożywki plotkom, że Wasz recenzent szczególną estymą darzy

Edytę Ostojak, co nie jest dalekie od prawdy. Namawiam więc rodziców i nauczycieli, aby zachęcali nastolatków do masowego odwiedzania Teatru Zagłębia na przedstawienie „Wakacji z duchami”, bo widowisko to zabawne, na wysokim artystycznym poziomie. Miłych wrażeń.

toko

Adam Bahdaj „Wakacje z duchami”

Adaptacja i dramaturgia: Piotr Rowicki
Reżyseria: Jerzy Jan Połowski
Scenografia: Marika Wojciechowska
Muzyka: Joanna Piwowar-Antosiewicz
Choreografia: Jarosław Staniek
Multimedia: Dawid Kozłowski
Video: Aleksandra Fudala, Kamil Niesłony

Obsada:

Agnieszka Bieńkowska
Edyta Ostojak
Michał Bałaga
Aleksander Blitek
Kamil Bochniak
Przemysław Kania
Krzysztof Korzeniowski
Grzegorz Kwas
Tomasz Muszyński
Andrzej Śleziak
Piotr Zawadzki

foto: Maciej Stobierski

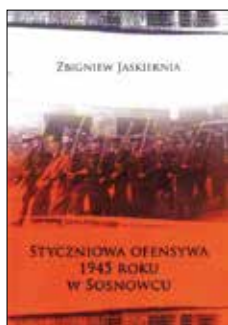
40-lecie Instytutu Filologii Wschodniosłowiańskiej

Otrzymaliśmy zaproszenie do udziału w obchodach 40-lecia Instytutu Filologii Wschodniosłowiańskiej Uniwersytetu Śląskiego. W związku z tym wyjątkowym świętem Instytutu organizatorzy obchodów jubileuszowych zapraszają absolwentów, przyjaciół IFW oraz wszystkich zainteresowanych do udziału w wydarzeniach towarzyszących Jubileuszowi, które odbędą się 10 czerwca 2015 roku w Centrum Naukowo-Dydaktycznym Instytutów Neofilologicznych w Sosnowcu. Będą one niewątpliwie wspaniałą okazją do niezapomnianych spotkań po latach i wspomnień. W programie uroczystości zaplanowano m.in. wspomnienia założycieli i twórców Instytutu, rozmowy z absolwentami, prezentację historii i osiągnięć oraz działalności naukowej byłych i obecnych pracowników IFW. Obchodom Jubileuszu towarzyszyć będą występy artystyczne, przygotowane przez młodzież, studentów i absolwentów IFW UŚ. Szczegóły dotyczące programu obchodów będą na bieżąco zamieszczane na stronie IFW UŚ (<http://www.ifw.us.edu.pl>).

red

70 lat po wojnie

14. maja 2015 r. w Miejskim Klubie im. J. Kiepury w Sosnowcu przy ul. Będzińskiej 6 zapowiedziane jest spotkanie Stowarzyszenia „Pokolenia” w Sosnowcu z okazji obchodów 70. rocznicy zakończenia II wojny światowej. W programie przewidziana jest przede wszystkim promocja nowej książki historycznej autorstwa Zbigniewa Jaskierni: „Styczniowa ofensywa 1945 roku w Sosnowcu”, referat na ten temat oraz panel dyskusyjny. Być może autor książki i referent wyjaśni przynajmniej

niektóre mity i niedopowiedzenia dotyczące się tego, jakże ważnego momentu naszej najnowszej historii.

Organizatorzy zapraszają wszystkich zainteresowanych. Przewidziany jest też występ dziecięcego zespołu wokalnego „Kiepurki” działającego w Miejskim Klubie im. J. Kiepury w Sosnowcu.

red

Browar Sielecki

W piątek, 24 kwietnia w lokalu „Stacja Sosnowiec”, odbyło się spotkanie zainteresowanych historią regionu. Tym razem wystąpił dr Witold Wieczorek, znawca i pasjonat dziejów browarnictwa w kraju i regionie. Niebawem ma ukazać się książ-

kowa publikacja na wspomniany temat, oczywiście autorstwa gościa „Stacji”. Tradycje browarnictwa w Zagłębiu są bowiem nader bogate, a o browarze sosnowieckim, w swoim czasie znaczącym w kraju, starsi mieszkańcy doskonale pamiętają.

red

Odjazdowy Bibliotekarz

16 maja 2015 (sobota) po raz trzeci zapraszamy w trasę z Odjazdowym Bibliotekarzem! Niecodzienny rajd rowerowy połączony z odjazdowymi atrakcjami dla dzieci i dorosłych (projekcja filmu z piękną Angeliną Jolie, losowanie nagród, słodki poczęstunek), to świetna okazja do spędzenia czasu na świeżym powietrzu, z pasjonatami literatury i sportu, bo czytanie i kondycja fizyczna idą w parze! Poniżej przedstawiamy kilka punktów

z regulaminu imprezy,

- Lokalnym organizatorem akcji „Odjazdowy Bibliotekarz” jest Miejska Biblioteka Publiczna im. Gustawa Daniłowskiego w Sosnowcu we współpracy z Miejskim Klubem „Maczki”.
- Odjazdowy Bibliotekarz to kampania, w ramach której organizowane są przejazdy rowerowe: bibliotekarzy, czytelników oraz ogółu miłośników słowa pisanego, biblioteki i rowerów, połączona z aktywizacją czytelnictwa i promocją aktywnego modelu życia.
- Odjazdowy Bibliotekarz jest organizowany w dn. 16.05.2015 r.
- Zgłoszenia przyjmowane są do 7.05.2015 r. za pośrednictwem formularza zgłoszeniowego zamieszczonego na stronie www.biblioteka.sosnowiec.pl oraz dostępnego w każdej placówce Miejskiej Biblioteki Publicznej w Sosnowcu.
- Dzieci (ukończone 10 lat) i młodzież zobowiązane są do przejazdu w kaskach i pod opieką opiekuna.
- Zbiórka w dniu 16.05.2015 r. o godz. 9.00 będzie miała miejsce pod siedzibą Filii nr 13 Miejskiej Biblioteki Publicznej przy ul. Krakowskiej 26. Wyjazd nastąpi o 9.15.

Wszelkie pytania należy kierować do Organizatora Rajdu. Szczegółowe informacje można uzyskać pod numerami telefonów:

Małgorzata Baczyńska 32 266 64 72

Agnieszka Pytlik 32 292 38 89

Joanna Grząba 32 266 14 37

Światowy Dzień Książki

Tegoroczny Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich Miejska Biblioteka Publiczna w Sosnowcu uczciła w sposób wyjątkowy. W czwartek 23 kwietnia wszyscy Czytelnicy odwiedzający Bibliotekę Główną przy ul. Zegadłowicza 2 mieli niecodzienną okazję wzięcia udziału w cudownie wiosennym święcie literatury! Tylko w czwartek, na bibliotecznych korytarzach można było spotkać Alicję z Krainy Czarów, Sherlocka Holmesa i Pocahontas. Książki wypożyczała Papsza, a w wyborze lektury z chęcią pomagali Panna z Mokłą Głową i Pippi Pończoszanka. Natomiast o aktualnej ofercie kulturalnej biblioteki informowała Matka Joanna od Aniołów i Holly Golightly.

Inicjatywa skierowana była oczywiście do dzieci, ale zabawę mieli wszyscy.

red.

foto: red

wydarzenia kulturalne maj 2015

MUZEUM W SOSNOWCU

ul. Chemiczna 12,
www.muzeum.org.pl, tel.(32) 363 45 10, 363 45 18
poniedziałek nieczynne, wtorek – sobota 10.00–17.00, niedziela 12.00–17.00

NOC W PAŁACU SCHÖNA

16 MAJA 17.00 – 23.00

PROGRAM

17.00 „Legenda o Kniaziu Popielu i Piaście Kołodzieju” – spektakl dla najmłodszych,

w wykonaniu Art-Re Studio Małych Form Teatralnych z Krakowa

18.00 „Na szkle malowane” – zajęcia plastyczne dla dzieci

19.00 „Drzewo genealogiczne rodziny Schönow” – rodzinne warsztaty plastyczne

20.00 „Dzieje rodu sosnowieckich przemysłowców” – wykład połączony z prezentacją multimedialną

21.00 „Życie jest piękne” plenerowy seans filmowy, reż. Roberto Benigni, 1997 r.

Wstęp wolny!

W związku z trwającymi pracami inwestycyjnymi w Pałacu Schöna informujemy, że ekspozycje w Muzeum w Sosnowcu będą nieczynne do 31 sierpnia 2015 r. W pozostałych sprawach Muzeum w Sosnowcu jest czynne od godz. 7.30. do 15.30.

SOSNOWIECKIE CENTRUM SZTUKI

– ZAMEK SIELECKI

ul. Zamkowa 2, 41-211 Sosnowiec
tel. 32 296-30-27, tel/fax 32 266-38-42,
e-mail: centrum@zameksielecki.pl www.zameksielecki.pl
Zapraszamy od poniedziałku do piątku od 8.00 do 19.00,
sobota i niedziela od 15.00 do 19.00.

■ GALERIA EXTRAVAGANCE

Do 7.06.2015

KRZYSZTOF KIWERSKI pt. „Zagubione w czasie”.

Na wystawę złożony jest obraz pochodzący z pięciu cykli malarskich: Vermeer in New York (2013), Gadu gadu (2011), Mędrcy (2008/2012), W drodze (2004), Zaćmienia (2003).

W trakcie trwania wystawy wyemitowanych zostanie sześć (wybranych z licznej filmografii Krzysztofa Kiwerskiego) filmów animowanych: The Rolling Stones (2013), Świadek (2008), Przejście Żydów przez Morze Czerwone (2007), Level (2005), Opcja zerowa (1983) oraz Ryszard III (1977).

Kurator: Adriana Zimnowoda

■ DZIAŁ REGIONALNO-EDUKACYJNY

9.05.2015 – 5.07.2015

Ach dzieckiem być! – zabawki PRL-u.

Ekspozaty wypożyczone z Muzeum Zabawek i Zabawy w Kielcach.

Otwarcie wystawy 8 maja 2015 r. godz. 17.00

Na wernisaz wstęp wolny.

Na wystawie zaprezentujemy zabawki, które powstały w Polskich Spółdzielniach Zabawkarskich w okresie PRL-u. To dzięki nim dzieci poznawały otaczającą je rzeczywistość. W latach 90-tych XX wieku przemiany społeczno-gospodarcze w Polsce przyczyniły się do napływu zachodnich zabawek. Spowodowało to, że nasze rodzime zostały wyparte przez nowe, atrakcyjniejsze dla dzieci. Dziś najmłodszy nie zna zabawek z dzieciństwa swych rodziców, dlatego zapraszamy na pełną emocji podróż w przeszłość, podczas, której każdy znajdzie wiele atrakcji dla siebie.

Wystawie towarzyszą:

warsztaty dla dzieci pt. „Zabawka z tamtych lat”:

- dla grup zorganizowanych 25 - 29.05.2015 r. (zapisy od 18.05.2015),

- dla osób indywidualnych 7.06.2015 r. o godz. 16.00 (zapisy od 01.06.2015).

Koszt 5 zł dziecko.

Informacje pod nr tel. 32/297-90-76.

Kurator wystawy: Monika Kempa

Prowadzenie warsztatów: Karolina Skrzeczkowska

■ DZIAŁ ORGANIZACJI IMPREZ

15.05.2015 (piątek), godz. 18.00

KONCERT grupy folkowej Dikanda

Anna Witczak – śpiew, akordeon

Andrzej Jarząbek Fiś – skrzypce, śpiew

Katarzyna Bogusz – śpiew

Daniel Kaczmarczyk – bębny

Piotr Rejdak – gitara

Grzegorz Kolbrecki – kontrabas

Szymon Bobrowski – trąbka

Grupa powstała w 1997 roku w Szczecinie. Miłość do muzyki tradycyjnej i ciężka praca pozwoliły im stworzyć własny styl i oryginalne brzmienie. W ich akustycznym repertuarze słychać inspirację kulturą Orientu, folklorem bałkańskim – macedońskim i cygańskim. Cechą charakterystyczną stylu Dikandy jest tworzenie nowych słów i znaczeń w komponowanych przez siebie utworach.

Koncerty Dikandy to niepowtarzalna podróż po muzyce świata, żywiołowe spotkanie pełne energii, charyzmy, prawdziwych emocji, radości i wzruszenia zarówno dla publiczności jak i samego zespołu. Wydali 5 płyt, zagrali setki koncertów, wystąpili na wielu znaczących europejskich festiwalach. Zdobyli liczne nagrody i wyróżnienia.

Dikanda to słowo, które w jednym z afrykańskich dialektów oznacza rodzinę i ono właśnie dokładnie oddaje ducha zespołu – żyją i pracują jak w małej rodzinie.

Bilety wstępu: 20 zł.

Do nabycia w SCS-ZS i CIM od 27.04.2015.

Nie prowadzimy rezerwacji miejsc.

Organizacja: Monika Pawlas-Polańska

31.05.2015 (niedziela), godz. 16.00

SPEKTAKL dla dzieci pt.: „Przygoda Misia”.

Teatr Pracownia Kwadryga.

Mały miś bardzo chciałby mieć przyjaciela, jest mu smutno, bo nie ma z kim się bawić. Pewnego dnia spotyka pieszka, którego zabiera do domu i ukrywa przed tatą.

Kiedy zapada zmrok, wszyscy śpią, do domu zakrada się lis – złodziej. Pies podnosi alarm, misie budzą się, ale w domu już niczego nie ma, ani ubrań, ani lisa, ani pieszka. Mały miś rozpacz, tato obiecuje mu, że jeżeli pieszek wróci, będzie mógł u nich zamieszkać...

Na dzieci, które przyjdą na spektakl ze swoim ulubionym misiem czeka niespodzianka.

Bilety wstępu: 5 zł (dzieci), 7 zł (dorośli)

Do nabycia w siedzibie SCS-ZS i CIM od dnia 18.05.2015 r.

Nie prowadzimy rezerwacji miejsc.

Organizacja: Karolina Skrzeczkowska

■ WYKŁADY

12.05.2015 (wtorek), godz. 17.00

Z cyklu „Między literaturą a sztukami plastycznymi – XIX wiek”.

Wykład pt. „Prerafaelici – tęsknota za piękną przeszłością”.

Prowadzenie: Małgorzata Malinowska-Klimek

26.05.2015 (wtorek), godz. 17.00

Z cyklu „Tajemnicze średniowiecze”.

Wykład z filozofii pt.: „Ikona, jako średniowieczne uprawianie filozofii”.

Prowadzenie: Monika Pawlas-Polańska

Na wykłady wstęp wolny.

■ WARSZTATY I ZAJĘCIA PLASTYCZNE

SZTUKOWANIE

14 i 21.05.2015 (czwartek) godz. 16.00

Zajęcia plastyczne dla dzieci w wieku 7 - 12 lat

Cena: 30 zł/dwa spotkania w miesiącu.

Zapewniamy materiały plastyczne.

Informacje pod nr tel. 32/296 30 27.

■ WEEKENDOWA AKADEMIA RODZINNA

17.05.2015 (niedziela) godz. 16.00

Warsztaty szycia na maszynie pt.: „Maskotki przytulaczki”.

Zajęcia dla dzieci wraz z opiekunami.

Koszt 30 zł/dziecko + opiekun. Zapewniamy materiały plastyczne.

Prosimy o wcześniejsze zapisy. Ilość miejsc ograniczona.

Prowadzenie: Dorota Ulaczyk

■ LEKcje RYSUNKU I MALARSTWA

Lekcje dla dzieci i młodzieży.

Zajęcia przy sztalugach

w każdy poniedziałek od godz. 16.00

Cena 70 zł/miesiąc (spotkania po 2 h).

Szczegółowe informacje pod numerem tel. 32/296 30 27

Prowadzenie: Ada Pionka

Pracownia malarstwa dla dorosłych.

06 i 20.05.2015 (środa), godz. 16.00

Cena 30 zł/miesiąc (dwa spotkania po 2 h)

Szczegółowe informacje pod numerem tel. 32/297 90 76

Prowadzenie: Monika Pawlas-Polańska

TEATR ZAGŁĘBIA

ul. Teatralna 4, 41-200 Sosnowiec
Biuro Obsługi Widza tel. 032 266-11-27
Sekretariat tel. 32 266-07-91

03 Nd godz. 18:00 Eugeniusz Bodo – Czy mnie ktoś woła?
05 Wt godz. 10:00 Ania z Zielonego Wzgórza/ Lucy Maud Montgomery
06 Śr godz. 09:00 Czerwone Zagłębie/ Jarosław Jakubowski
07 Czw godz. 10:00 Wakacje z duchami/ A. Bahdaj, P. Rowicki
08 Pt godz. 19:00 Najdroższy/ Francis Veber
09 Sb godz. 18:00 Najdroższy/ Francis Veber
10 Nd godz. 18:00 Najdroższy/ Francis Veber
12 Wt godz. 10:00 Plastusiowy pamiętnik/ M. Kownacka (Gościnnie Teatr Nowy z Zabrza)
13 Śr godz. 9:00 i 11:00 Plastusiowy pamiętnik/ M. Kownacka (Gościnnie Teatr Nowy z Zabrza)
15 Pt 19:00 Korzeniec/ Z. Białas, T. Śpiewak
16 Sb godz. 18:00 Koń, kobieta i kanarek/ Tomasz Śpiewak
17 Nd godz. 18:00 Koń, kobieta i kanarek/ Tomasz Śpiewak
23 Sb godz. 18:00 Czerwone Zagłębie/ Jarosław Jakubowski
24 Nd godz. 18:00 Boeing, Boeing/ Marc Camoletti
26 Wt godz. 10:00 Wakacje z duchami/ A. Bahdaj, P. Rowicki
godz. 19:30 Teatroteka: Trash story/ Magda Fertacz
27 Śr godz. 10:00 Wakacje z duchami/ A. Bahdaj, P. Rowicki
28 Czw godz. 09:00 Najmniejszy bal świata/ Malina Prześluga
29 Pt godz. 19:00 Wj. Ukraiński horror/ M. Gogol, Ł. Kos
30 Sb godz. 18:00 Wj. Ukraiński horror/ M. Gogol, Ł. Kos
31 Nd godz. 18:00 Prywatna klinika/ J. Chapman, D. Freeman

otrzymaliśmy bardzo miłą wiadomość, że „Koń, kobieta i kanarek” zakwalifikował się do finałowej szóstki 10. Festiwalu Polskich Sztuk Współczesnych R@Port. Selekcji dokonano spośród 80 polskich przedstawień zrealizowanych w ubiegłym roku. Sosnowiecki spektakl będzie jedynym reprezentantem województwa śląskiego na festiwalu.

MIĘSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA

ul. Kościelna 11, 41-200 Sosnowiec
tel. 32 266-33-96; 032 266-43-76 tel/fax: 032 266-46-59
e-mail: biblioteka@biblioteka.sosnowiec.pl, www.biblioteka.sosnowiec.pl
Biblioteka Główna, ul. Zegadłowicza 2, tel. 032 266-64-72

Program XI Sosnowieckich Dni Literatury podajemy na stronie 14

■ Aula Biblioteki Głównej, ul. Kościelna 11, tel. 32 266-64-72

6.05, godz. 10.00

Familijne Kino w Bibliotece – rodzinny seans filmowy umilający sobotnie przedpołudnie ciekawą formą rozrywki. W maju zapraszamy na bajecznie kolorowy film wykonany za pomocą animacji poklatkowej, którego premiera miała miejsce na Festiwalu w Wenecji! Uwaga – film przeznaczony dla widzów od lat 7!

14.05, godz. 11.00

XII Ogólnopolski Tydzień Bibliotek „Wybieram bibliotekę” - Wybieram bibliotekę – nic mnie nie zaskoczy – plebiscyt na najpopularniejszą książkę (ogłoszenie wyników sondażu 8.06).

8.05, godz. 11.00

XII Ogólnopolski Tydzień Bibliotek „Wybieram bibliotekę” - Wybieram bibliotekę – nic mnie nie zaskoczy – spotkanie z Rzecznikiem Praw Konsumenta Urzędu Miejskiego w Sosnowcu nt. prawa reklamacyjnego.

21.05, godz. 11.00

Biblioteka Seniorom – cykliczne spotkania pod hasłem Znane i zapomniane – sylwetka Magdaleny Zawadzkiej.

23.05, w godz. 10.00-14.00

Wymiana książkowa – akcja wymiany książek organizowana przez Śląskich Blogerów Książkowych i Bibliotekę Główną.

25.05, godz. 18.00

■ Oddział dla Dzieci i Młodzieży, ul. Parkowa 1a, tel. 32 266-34-96

w każdą środę, godz. 16.00

Wiosenne kalambury – popołudniowe zajęcia świetlicowe z wykorzystaniem tablicy multimedialnej, skierowane do uczniów szkoły podstawowej.

w każdy czwartek, godz. 10.00-15.00

FunEnglish.pl – komputerowy kurs języka angielskiego dla dzieci od 6 do 12 lat.

26.05, godz. 10.00

■ Filia nr I, Środula, ul. Kossaka 23, tel. 32 294-20-72

7.05, godz. 16.00

Cykliczne spotkanie Miłośników Środuli Dawnej i Młodej.

13.05; 27.05, godz. 16.00

Zrób to sama, czyli jak ujarzmić igłę, nici, druty i szydełko – otwarte warsztaty rękodzielnicze z cyklu „Biblioteczne spotkania ze sztuką”.

14.05, godz. 16.00

Życie nie stawia pytań, życie po prostu jest – z cyklu „Wiosenne marzenia” – wieczór poetycko-muzyczny poświęcony Agnieszce Osieckiej, w wykonaniu uczniów ZSO nr I.

15.05, godz. 17.00

60-lecie Klubu Przewodników Turystycznych w Sosnowcu – prezentacja multimedialna oraz otwarcie wystawy poświęconej działalności Klubu.

22.05, godz. 16.30

To jest bukiet dla mamy, malutki by odpędział smutki – warsztaty plastyczne dla dzieci i opiekunów.

26.05; 29.05, godz. 16.30

Tydzień Dziecka - Dla dzieci o dzieciach, czyli dzieciaki na krańcach świata – cykl prezentacji o życiu codziennym dzieci w różnych zakątkach kuli ziemskiej.

29.05, godz. 17.30

Baw się w angielski – zajęcia świetlicowe dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym, prowadzone przez przedstawicielkę Centrum Edukacyjnego HELEMELE – panią Sylwię Majewską.

■ Filia nr 2, Rudna IV, ul. Gospodarcza 32, tel. 32 291-28-71

14.05, godz. 16.30

XII Ogólnopolski Tydzień Bibliotek „Wybieram bibliotekę” - Warsztaty historyczno-literackie – przeznaczone dla seniorów zainteresowanych historią i literaturą.

21.05, godz. 17.00

Malarstwo na szkle – wernisaż wystawy Zofii Majerczyk-Owczarek, znanej artystki ludowej z Zakopanego.

22.05, godz. 17.00

Bajka na życzenie – zajęcia dla dzieci w wieku 4-6 lat, czytanie bajki wybranej przez dzieci.

28.05, godz. 17.00

Piękny nasz kraj – pory roku w muzyce i poezji – wieczór poetycki Krzysztofa Zięcika z udziałem Miro Witka i Marka Świtaly.

29.05, godz. 14.00

Rozkosze łamania głowy czyli pora na gimnastykę umysłu – zajęcia dla seniorów.

29.05, godz. 14.00

Tydzień Dziecka - Najpiękniejszy jest uśmiech dziecka – zajęcia świetlicowe dla dzieci wieku 6 – 10 lat.

■ Filia nr 3, Klimontów, ul. Kraszewskiego 2, tel. 32 292-95-52

14.05, godz. 15.30

Popołudnie dla seniora - „Czas majówek” – cykliczne spotkania dla seniorów, w trakcie których starsi czytelnicy naszej biblioteki mają okazję spotkać się, zaprezentować swoje hobby, podyskutować na interesujące ich tematy.

16.05, godz. 11.00

Kącik gier i zabaw – sobotnie zajęcia dla dzieci z dzielnicy Klimontów (rozgrywki szachowe, turnieje gier planszowych, układanie puzzli, zajęcia plastyczne itp.).

30.05, (godz. do ustalenia)

Tydzień Dziecka - W oceanicznych głębinach – wycieczka do Oceanarium we Wrocławiu zorganizowana wspólnie z Filią nr 10 dla dzieci i ich opiekunów – czytelników Filii nr 3 i nr 10.

■ Filia nr 4, Sielec, ul. Zamkowa 9, tel. 32 266-14-37

11.05, godz. 16.00

Kalejdoskop wrażeń – popołudnie z grami planszowymi.

13.05; 20.05, godz. 16.00

Przystanek Czytankowo – popołudniowe czytanie bajek.

15.05, godz. 16.30

XII Ogólnopolski Tydzień Bibliotek „Wybieram bibliotekę” - Wędrowki po Europie – Wyspy Kanaryjskie – wernisaż wystawy Wojciecha Skórki.

16.05, godz. 9.00

Odjazdowy Bibliotekarz 2015 – rajd rowerowy.

19.05, godz. 16.00

Figle i wybryki w krainie plastyki – popołudniowe zajęcia plastyczne dla dzieci.

25.05, godz. 16.00

Tydzień Dziecka - Ukryta niespodzianka, czyli zabawa w pytania - dzieci po udzieleniu trafnej odpowiedzi szukają niespodzianek ukrytych w bibliotece.

26.05, godz. 16.00

Tablicowy zawrót głowy – popołudnie z tablicą multimedialną.

■ Filia nr 5, Walcownia, ul. Maliny 14a, tel. 32 363-35-44

codziennie, godz. 12.00-14.00

Czytanie na żądanie – głośne czytanie dla dzieci.

11.05, godz. 14.00

XII Ogólnopolski Tydzień Bibliotek „Wybieram bibliotekę” - Babcia bajki opowiada – bajki śmiechu warte – spotkanie z elementami przedstawienia teatralnego i włączeniem słuchaczy do udziału w opowieściach.

12.05, godz. 14.00-16.00

XII Ogólnopolski Tydzień Bibliotek „Wybieram bibliotekę” - Śmieszne notesy i zakładki do książek – kółko plastyczne dla dzieci.

14.05, godz. 15.30

XII Ogólnopolski Tydzień Bibliotek „Wybieram bibliotekę” - W teatrze życia – spotkanie dla czytelników: wystawa obrazów oraz występ muzyczno-literacki Anny Pruszkowskiej – uczenicy kl. I z V LO im. J. Zamoyskiego w Dąbrowie Górniczej, wystawa obrazów i prezentacje literackie Zofii Cencek – STKZD, prezentacje literacko-plastyczne Krystyny Borkowskiej i Mirusi Borkowskiej.

22.05, godz. 15.30

Ciekawostki o książce – spotkanie dla dzieci w klubie CzytamyCzytam.pl.

25.05, godz. 14.00-15.30

Tydzień Dziecka - Święto balonów, czyli okrągło i kolorowo – balonowa wojna, balonowa siatkówka, malowanie balonów, balonowy bieg kelnerów i inne atrakcje.

27.05, godz. 14.00-15.30

Tydzień Dziecka - Święto wiedzy, czyli mądrale na start – sztafeta z długopisem, sztafeta encyklopedyczna, sztafeta bajkowa.

29.05, godz. 14.00-15.30

Tydzień Dziecka - Święto sportu, czyli wesołe zawody – tenis stolikowy, gra w kapsle, rzut do kosza, walka kogutów, wyścigi samochodowe.

■ Filia nr 6, Niwka, ul. Wojska Polskiego 6, tel. 32 299-25-81

w każdą środę, godz. 16.00

Kraina książek zaprasza – popołudniowe czytanie bajek, układanie puzzli, malowanie.

w ostatni piątek miesiąca, godz. 12.00

Zaprosz sąsiadkę na literacką herbatkę – cykliczne spotkania dla miłośników literatury.

8.05-15.05, godz. 13.00-15.00

XII Ogólnopolski Tydzień Bibliotek „Wybieram bibliotekę” - Senior – Kreator – Obserwator – warsztaty dla seniorów z obsługi programu Paint; zwiedzanie wirtualnego świata dzięki Google Street View i wirtualne spaceru po światowych muzeach, bibliotekach, budowach, itp.

14.05; 21.05, godz. 16.00 i 17.00

FunEnglish.pl – komputerowy kurs języka angielskiego dla dzieci od 6 do 12 lat.

15.05, godz. 11.30

Tydzień Dziecka - Biblioteczna Strefa Gier – gry planszowe i nie tylko, układanie puzzli na czas.

■ Biblioteka Dziecięca „Tajemniczy Ogród”, ul. Gen. S. Grota-Roweckiego 23, tel. 32 290-62-93

■

w każdy piątek, godz. 16.00

Przystanek Plastyka - popołudniowe zajęcia plastyczne dla dzieci od 3 do 12 lat.

13.05;27.05, godz. 16.00

Spotkania z emocjami - zajęcia edukacyjne dla dzieci od 8 do 14 lat.

■ **Filia nr 10, Kazimierz Górniczy, ul. Główna 19, tel. 32 263-40-76**

9.05, godz.12.00, 13.05, godz. 16.00

Klub pod tęczę – zajęcia plastyczne (Filcowo – piankowy zwierzynek; Kolorowe kwiatki na Dzień Matki – ozdobne karty wykonane z filcu i folii piankowej).

14.05, godz. 15.00

XII Ogólnopolski Tydzień Bibliotek „Wybieram bibliotekę” - Spacer po bibliotekach świata – warsztaty internetowe dla seniorów.

30.05, (godz. do ustalenia)

Tydzień Dziecka - W oceanicznych głębinach... - wycieczka autokarowa do Wrocławia, dla dzieci z Filii nr 3 i 10.

■ **Filia nr 11, Ostrowy Górnicze, ul. K. I. Gałczyńskiego, tel. 32 296-92-07**

w każdy piątek, godz.14.00-15.00

Sprytne rączki zrobią to, co pomyśli głowa – zajęcia plastyczne dla dzieci lubiących zabawę z modeliną, plasteliną, kredką – Dzień Matki.

8.05;15.05, godz. 14.00

XII Ogólnopolski Tydzień Bibliotek „Wybieram bibliotekę” – Nie zaginaj rogów - czyli zrób sobie zakładkę do książki – popołudniowe zajęcia świetlicowe dla dzieci.

25.05-31.05, godz.14.00-15.30

Tydzień Dziecka - Zajęcia świetlicowe - gry planszowe, kolorowanki, zabawy chustą Klanzy.

■ **Filia nr 12, Porąbka, ul. Zagórska 3, tel. 32 298-39-70**

8.05;15.05, godz. 15.00

XII Ogólnopolski Tydzień Bibliotek „Wybieram bibliotekę” - Coś z niczego - zajęcia kółka plastycznego dla dzieci (pomysłowe zakładki do książek, malowanie ilustracji do wybranej książki).

22.05;29.05, godz. 15.00

Coś z niczego - zajęcia kółka plastycznego dla dzieci (wykonywanie bukietu niezapominajek oraz bocianów z różnych materiałów).

■ **Filia nr 13, Maczki, ul. Krakowska 26, tel. 32 263-12-01**

przez cały miesiąc (terminy ustalane indywidualnie)

FunEnglish.pl – komputerowy kurs języka angielskiego dla dzieci od 6 do 12 lat.

8.05, godz. 16.00

XII Ogólnopolski Tydzień Bibliotek „Wybieram bibliotekę” - Biblioteka – popołudniowy konkurs plastyczny, na wykonanie plakatu reklamującego bibliotekę.

11.05, godz. 9.00–15.00

XII Ogólnopolski Tydzień Bibliotek „Wybieram bibliotekę” - II Maczkowski Plener Czytelniczy „Czytamy z radością, słuchamy z przyjemnością” – głośne czytanie książek w plenerze, przed biblioteką.

12.05, godz. 16.00

XII Ogólnopolski Tydzień Bibliotek „Wybieram bibliotekę” - Biblioteczny Omnibus – konkurs wiedzy ogólnej dla dzieci i młodzieży.

13.05, godz. 16.30

XII Ogólnopolski Tydzień Bibliotek „Wybieram bibliotekę” - Relaks w bibliotece – popołudniowe spotkanie dla seniorów.

15.05, godz.16.00

XII Ogólnopolski Tydzień Bibliotek „Wybieram bibliotekę” - Hece w bibliotece – gry planszowe, kalambury, zagadki oraz oficjalne wręczenie nagród laureatom konkursów organizowanych w ramach obchodów Tygodnia Bibliotek.

25.05, w godz. otwarcia placówki

Tydzień Dziecka - Dzień bajek – głośne czytanie dzieciom bajek.

26.05, w godz. otwarcia placówki

Tydzień Dziecka - Dzień plastyczny - malujemy, rysujemy, lepimy z plasteliny, zabawy papierem (m.in. laurki i życzenia dla wszystkich mam).

28.05, godz.8.00

Tydzień Dziecka - Wycieczka do Smolenia - dla uczniów klas IV-VI Szkoły Podstawowej nr 37 w Sosnowcu. Warsztaty edukacyjne organizowane przez Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego, w ramach Projektu LIFE+ LIFE1 NAT/PL/432 pn. "Ochrona cennych przyrodniczo siedlisk nieleśnych, charakterystycznych dla obszaru Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd".

Warsztaty będą prowadzone przez pracowników w Ośrodku Edukacyjno-Naukowym ZPKWŚ w Smoleniu.

29.05, w godz. otwarcia placówki

Tydzień Dziecka - Dzień konkursów oraz gier planszowych.

■ **Filia nr 14, Zagórze, ul. T. Zapaty 10, tel. 32 292-07-30**

14.05, godz.16.00

XII Ogólnopolski Tydzień Bibliotek „Wybieram bibliotekę” - Spotkanie Zagórskiego Klubu Seniora - spotkanie czytelników zainteresowanych wspólnym spędzaniem wolnego czasu.

15.05, godz.11.00-13.00

XII Ogólnopolski Tydzień Bibliotek „Wybieram bibliotekę” - Wybieram bibliotekę – stoisko promocyjne biblioteki na terenie Szkoły Podstawowej nr 9 połączone z akcją bookcrossingu – niekonwencjonalną formą popularyzowania książki i czytelnictwa.

■ **Filia nr 15, Mec, ul. Kisielewskiego 9a (pawilon), tel. 32 263-31-78**

6.05;20.05, godz. 17.00

Mały artysta - popołudniowe zajęcia plastyczne dla dzieci od 6 roku życia.

16.05, godz. 13.00

Godzina Radości - spotkania dzieci młodszych (2,5 do 5 lat) i ich rodziców chcących kreatywnie spędzić czas. Czytanie i zajęcia pobudzające wyobraźnię oraz rozwijanie zainteresowań plastycznych dziecka.

21.05, godz. 16.00

Klub Seniora z pasją - kreatywne spotkania z literaturą i nie tylko. Dzielenie się swoimi pasjami i odkrywanie nowych zainteresowań.

27.05, godz. 17.00

Tydzień Dziecka - Wystawa u Prosiaczka – zajęcia plastyczne z cyklu „Mały Artysta”.

■ **Filia nr 17, Pogoń, ul. Będzińska 22-24, tel. 32 291-00-71**

6.05, godz.15.30

Kotek w tulipanach - popołudniowe warsztaty plastyczne dla dzieci od 6 do 12 lat.

13.05, godz.15.30

XII Ogólnopolski Tydzień Bibliotek „Wybieram bibliotekę” - Biblioteka to książek kraina - popołudniowe warsztaty plastyczne dla dzieci od 6 do 12 lat.

20.05, godz.15.30

Niespodzianka dla Mamy –popołudniowe warsztaty plastyczne dla dzieci od 6 do 12 lat.

27.05, godz. 13.00

Tydzień Dziecka - Kolorowy świat dziecka – popołudniowe warsztaty plastyczne dla dzieci od 6 do 12 lat.

■ **Filia nr 18, Juliusz, ul. Spadochorniarzy 6, tel. 32 294-77-26**

każdy piątek miesiąca, godz. 15.00

Artystyczne Piątki - zajęcia plastyczne dla najmłodszych.

7.05, godz. 16.30

XII Ogólnopolski Tydzień Bibliotek „Wybieram bibliotekę” - Śpiewać każdy może - także w bibliotece - wspólne śpiewanie najpopularniejszych polskich piosenek przy akompaniamencie gitary i organów elektrycznych. Spotkanie z czytelnikami i wszystkimi lubiącymi śpiewać.

28.05, godz. 15.00

Tydzień Dziecka - Wkoło jest wesoło, czyli łamigłówki, rebusy i gry planszowe - otwarte zajęcia dla najmłodszych.

29.05, godz. 15.00

Tydzień Dziecka - Bal Gazeciarza - uczestnicy warsztatów plastycznych „Artystyczne Piątki” zapraszają do wspólnej zabawy wszystkich chętnych. Gazetowe kostiumy mile widziane.

■ **Filia nr 19, Miłowice, ul. K. K. Baczyńskiego 12, tel. 32 297-91-41**

pierwszy i trzeci wtorek miesiąca, godz.16.00

Cappuccino z pianką - Klub 50+ - spotkanie dla seniorów, którzy chcą ciekawie spędzić wolny czas, wybrać się razem do kina albo do teatru, porozmawiać o książkach, swoich pasjach, zorganizować wspólnie wycieczkę, pograć w szachy, nauczyć się obsługi komputera i napić się razem aromatycznej herbatki lub ... cappuccino z pianką.

9.05

XII Ogólnopolski Tydzień Bibliotek „Wybieram bibliotekę” - Wycieczka do Pszczyny - zwiedzanie Muzeum Pałacowego, Skansenu, Zagrody Żubrów. Spacer obejmujący Park, Ogród i Stary Rynek . Szczegóły dotyczące organizacji wycieczki zostaną podane po ustaleniach z seniorami na spotkaniach „Cappuccino z pianką – Klub 50+”.

12.05, godz. 16.00–18.00

XII Ogólnopolski Tydzień Bibliotek „Wybieram bibliotekę” - Wirtualne wycieczki po Polsce: spotkanie dla seniorów - nauka korzystania ze zdobyczy Internetu, szukanie ciekawych miejsc i planowanie podróży po Polsce.

15.05, godz. 10.00

XII Ogólnopolski Tydzień Bibliotek „Wybieram bibliotekę” - W kamienicy mieszcząskiej - wycieczka do Muzeum Historii Katowic.

25.05;26.05;27.05;29.05, godz. 15.00-18.00

Tydzień Dziecka - Tydzień Dziecka w bibliotece – konkursy: balonowy, rysunkowy, pięknego czytania; wspólne malowanie twarzy i tatuaży, wierszyki łąjące języki, kalambury, loteryjki, zgaduj-zgadule, turniej gier stolikowych, zabawy ruchowe.

■ **Filia nr 20, Stary Sosnowiec, ul. Piłsudskiego 27, tel. 32 263-11-76**

25.05-1.06, godz. 12.00–13.00

Tydzień Dziecka - Quiz - loteria fantowa z nagrodami.

25.05-1.06, w godz. otwarcia placówki

Tydzień Dziecka - Gry planszowe i multimedialne.

27.05, godz. 12.00–13.00

Tydzień Dziecka - Zajęcia ruchowe w plenerze - konkurs rzutów do kosza i do tarczy (w razie niepogody zajęcia odbędą się w czytelniku).

28.05, godz. 12.00–13.00

Tydzień Dziecka - Karaoke – piosenki dla dzieci z wykorzystaniem tablicy multimedialnej.

29.05, godz. 12.00–13.00

Tydzień Dziecka - Kreatywne warsztaty - zajęcia plastyczne dla wszystkich chętnych dzieci.

Serdecznie zapraszamy. Na wszystkie proponowane imprezy i zajęcia wstęp wolny.

Organizator zastrzega sobie prawo do wprowadzania zmian w miesięcznym harmonogramie imprez.

MIEJSKI KLUB IM. JANA KIEPURY

ul. Będzińska 6, 41-200 Sosnowiec

tel /fax 32 291-39-48, www.kieपुरa.pl

04. – 31.05. Wystawa prac dzieci z sekcji plastycznej

Pod kierunkiem artystycznym Beaty Sołtyś, laureatki Nagrody Kulturalnej Miasta Sosnowca Energetyczne Centrum Kultury (hol główny), ul. Będzińska 65, godz. 9.00 – 20.00, wstęp wolny

09.05. Przesłuchania regionalne do Festiwalu „INTERMUZA”

Energetyczne Centrum Kultury (aula), ul. Będzińska 65, godz. 10.00 wstęp wolny

11.05. – 31.05. Wystawa Grupy Plastycznej Relacje

Sala Widowiskowo - Koncertowa MUZA (sala wystawiennicza),

ul. Warszawska 2, wtorki i środy, godz. 14.00 – 16.00,

wstęp wolny

11.05. Przed urodzinami Jana Kiepury. Śląska Orkiestra Kameralna

Żaneta Bożalek - sopran

Rafał Bartmiński - tenor

W programie utwory z repertuaru Jana Kiepury i Marty Eggerth

Sala Widowiskowo - Koncertowa MUZA, ul. Warszawska 2, godz. 19.00, bilety w cenie 30 i 20 zł ulgowe

13.05. Mała Akademia Jazzu: Gitara - królowa muzyki rozrywkowej

Prowadzenie: Krzysztof Puma Piasecki - gitara elektryczna

Zgłaszanie uczniów szkół podstawowych pod nr tel.: 32 788 33 60
Energetyczne Centrum Kultury (aula), ul. Będzińska 65, godz. 10.00
bilety w cenie: 4 zł

14.05. Spotkanie z okazji 70. Rocznicy Zakończenia II Wojny Światowej

Organizator: Stowarzyszenie Pokolenia
Klub Kiepur, ul. Będzińska 6, godz. 17.00,
wstęp wolny

15.05. Jan Kiepura - Sosnowiecki Bard. Konkurs wiedzy o Chłopaku z Sosnowca

Energetyczne Centrum Kultury (aula), ul. Będzińska 65, od godz. 10.00, a o godz. 12.00
wręczenie nagród i dyplomów.

Zgłoszenie uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych do dn. 11. maja 2015 r.,
tel.: 32 788 33 60

15.05. Prezentacja etiud i spektakli teatralnych

Wystąpią aktorzy Młodzieżowej Akademii Teatralnej pod kierunkiem artystycznym
Ewy Bryk - Nowakowskiej.

Grupy teatralne: Pacynki, Granda, Krotochwila, Melpomena, Bambino, Kwadryga

Energetyczne Centrum Kultury, ul. Będzińska 65, godz. 17.00,

wstęp wolny

15.05. Superstars for International Guitar Night. Wieczór z wirtuozami gitary:

Brian Gore

Lulo Reinhardt, Mike Dawes, Andre Krengel, Michał Czachowski

Pięciu wspaniałych gitarzystów, prezentujących różne style gry na gitarze, pięć niezwykłych osobowości scenicznych i niezwykle wciągający spektakl muzyczny, błyskotliwy i pełen dramaturgii.

Wystąpią: pomysłodawca całego cyklu, poeta gitary, amerykański gitarzysta **Brian Gore**. **Lulo Reinhardt** — bratanek wielkiego Django Reinhardta, spadkobierca wielkiej tradycji muzyki cygańskiej i jej współczesny przedstawiciel. **Mike Dawes** — przedstawiciel angielskiej szkoły gitarowej, koncertuje m.in. z Moody Blues, Steve Vai, Gotye, Marron 5, **Andre Krengel** — wirtuoz gitary, pochodzący z Niemiec, samouk, towarzyszył na scenie takim sławom jakim jak Rod Steward, Gloria Gaynor, Deidra Jones, Ostatnim muzykiem, który został poproszony do udziału w tym międzynarodowym projekcie jest polski gitarzysta flamenco **Michał Czachowski**, wielokrotnie nagradzany twórca i lider zespołu Indialucia.

Sala Widowiskowo - Koncertowa MUZA, ul. Warszawska 2, godz. 19.00, bilety w cenie 24 i 15 zł ulgowe.

16.05. 113 rocznica urodzin Jana Kiepur

Złożenie kwiatów:

Tablica pamiątkowa, ul. Majowa 6, godz. 10.00

Pomnik Jana Kiepur, Plac Stulecia, godz. 10.30

16.05. Wystawa poplenerowa Wokół Muzy oraz Dzień Otwarty Sali Koncertowej MUZA

Plener malarski Grupy Plastycznej Relacje - Plac Stulecia i ul. Warszawska, godz. 10 - 14

Dzień otwarty - Sala Widowiskowo - Koncertowa MUZA (i wystawiennicza), ul. Warszawska 2, godz. 15 - 19,
wstęp wolny

20.05. Pokaz multimedialny. Filmy i opowieści o Hiszpanii

Hiszpania daleka i nieznaną. Co młody podróżnik powinien wiedzieć o kraju wiatraków, wiecznego słońca i muzyki flamenco...

Prowadzenie: mgr Anna Kiciak (gość z Hiszpanii)

Pokaz skierowany do uczniów szkół podstawowych, klasy I-5. Po zakończeniu konkursu z nagrodami.

Energetyczne Centrum Kultury, ul. Będzińska 65, godz. 10.00

bilety w cenie: 4 zł

20.05. Gry planszowe dla całej rodziny

Prowadzenie: Aleksandra Cebo, sala 103

Wstęp wolny

23.05. Przesłuchania finałowe Międzynarodowego integracyjnego Festiwalu Piosenki Dziecięcej INTERMUZA 2015

Pod dyktando artystyczną Jacka Cygana.

Sala Widowiskowo - Koncertowa MUZA, ul. Warszawska 2, godz. 10.00,
darmowe wejściówki

23.05. Koncert galowy finalistów z udziałem gwiazdy wieczoru Mariusz Patyra Skrzypce

Mariusz Patyra - skrzypce

Sala Widowiskowo - Koncertowa MUZA, ul. Warszawska 2, godz. 18.00,

bilety w cenie: 10 zł

24 – 26. 05 Krynicki Rajd Szlakami Jana Kiepur

Organizator:

PTTK Sosnowiec — Stanisław Czekalski. Szczegóły pod nr tel. 601- 954 - 321

Współorganizatorzy:

Miejski Klub im Jana Kiepur

Fundacja im. Jana Kiepur

28.05. Oficjalne Otwarcie Sali Koncertowo – Widowiskowej MUZA. Ray Wilson GENESIS CLASSIC

W programie największe przeboje światowej gwiazdy, grupy Genesis.

Sala Widowiskowo - Koncertowa MUZA, ul. Warszawska 2, godz. 19.00, bilety w cenie 50 i 40 zł ulgowe

30.05. Słoneczny Turniej Tańca Towarzyskiego

Turniej Sportowej Sekcji Tańca Towarzyskiego KIEPURA z Miejskiego Klubu im. Jana Kiepur

Sala Widowiskowo - Koncertowa MUZA, ul. Warszawska 2, godz. 10.00 — 15.00,

bilety w cenie 1 zł

30.05. Spektakl Teatru Vis a Vis: CHANSON PARIS najpiękniejsze piosenki Edith Piaf

Podczas spektaklu „CHANSON PARIS” najpiękniejsze piosenki Edith Piaf, francuskie szlagiery oraz przeboje Ewy Demarczyk, zaśpiewa wschodząca gwiazda scen muzycznych, artystka krakowskiego Teatru **VIS a VIS — Marta Baszyńska**. Artystka jest sosnowiczką, absolwentką LO im. St. Staszica. Z wykształcenia Marta jest lekarzem — ukończyła Wydział Lekarski Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie.

Spektakl charytatywny na rzecz budowy Hospicjum św. Tomasza w Sosnowcu

Sala Widowiskowo - Koncertowa MUZA, ul. Warszawska 2, godz. 20.00,

wstęp wolny

31.05. Spektakl operetkowy Piraci z Karaibów

Sala Widowiskowo - Koncertowa MUZA, ul. Warszawska 2, godz. 17.00,

Bilety w cenie 25 zł ulgowe

Organizator: Teatr Muzyczny Arte Creatura

MIEJSKI DOM KULTURY KAZIMIERZ

ul. Główna 19, 41-215 Sosnowiec

tel. 32 269-41-19

3.05.2015 r. Święto Narodowe Trzeciego Maja

5.05.2015 r. Wycieczka do Dziennika Zachodniego z redakcją gazetki szkolnej „Do Dzwonka”

8.05.2015 r. Narodowe Święto Zwycięstwa i Wolności

12-13.05.2015 r. XXII Festiwal Przedszkolnej Twórczości Muzycznej

15.05.2015 r. Kino Przedszkolaka

19.05.2015 r. Warsztaty fotograficzne dla uczniów SP 32

25.05.2015 r. Występ Iluzjonisty

26.05.2015 r. Dzień Matki

27.05.2015 r. Maraton Bajek w ramach Obchodów Międzynarodowego Dnia Dziecka

Zajęcia stałe w Miejskim Domu Kultury „Kazimierz”:

PONIEDZIAŁEK:

15:30 - Zajęcia muzyczne (60 zł/semestr)

16:00 - 19:00 zajęcia plastyczne dla dzieci i młodzieży (15 zł/m-c)

16:30 - 20:00 malarstwo sztalugowe dla dorosłych (30 zł/m-c)

16:00 - 18:00 zajęcia recytatorskie

WTOREK:

15:30 - Zajęcia muzyczne (60 zł/semestr)

16:00 - 18:00 warsztaty teatralne

17:00 - 20:00 warsztaty ceramiczne (40 zł/m-c)

18:00 - 20:00 taniec towarzyski (60 zł/m-c)

19:00 - aerobik dla seniorów

ŚRODA:

17:00 - 19:00 Filmowa Środa. Wstęp wolny

CZWARTEK:

16:00 - Breakdance (20 zł/m-c)

16:00 - 17:00 zajęcia z papieroplastyki dla dzieci i młodzieży (5zł/m-c)

16:00 - 18:00 zajęcia grupy teatralnej

Zajęcia z rysunku modela-terminy uzgadniane na bieżąco. Zajęcia bezpłatne

Warsztaty fotograficzne-terminy uzgadniane na bieżąco

Tenis stołowy-według harmonogramu instruktora. Zajęcia bezpłatne

Grafika warsztatowa-terminy uzgadniane na bieżąco

Kursy komputerowe dla seniorów — terminy uzgadniane na bieżąco. Zajęcia bezpłatne.

MIEJSKI KLUB „MACZKI”

ul. Krakowska 26, 41-217 Sosnowiec

tel. 32 294-81-28, www.klubmaczki.pl

13 V godz. 15:30

14 V godz. 10:00

26 V godz. 15:30

28 V godz. 15:00

7,14,21, 28 V godz. 15:00

6,13,20,27 V godz.17:30

8,15,22,29 V godz. 17:00

4,11,18,25 V godz.17:00

wtorki i czwartki godz. 18:00

PIESZY RAJD „W NIEZNANE”

GRA O ŻYCIE – spektakl profilaktyczny dla młodzieży

I-GRAMY Z GLINĄ – warsztaty ceramiczne dla dzieci

TURNIEJ UNIHOKAJA dla młodzieży

WARSZTATY WIKLINIARSKIE

WARSZTATY TANECZNE

WARSZTATY MALARSKIE – TEMPERA JAJOWA

POZYTYWNI 50+

TRENING – PARY TANECZNE ROCK&ROLL

ZAJĘCIA STAŁE:

PRACOWNIA KOMPUTEROWA od poniedziałku do piątku w godz. 12:00-20:00

Klub Turystyki Górskiej **PERĆ** - spotkania oraz wyjazdy ustalane na bieżąco (informacje na stronie Klubu)

Zajęcia sportowe - od poniedziałku do piątku w godz. 14:30 - 18:30

Zajęcia na sali — od poniedziałku do piątku w godz. 12:00-20:00

FILIA KLIMONTÓW:

Poniedziałki - 14:00-16:00 — próby zespołu KLIMONTOWIANKI, próby śpiewu regionalnego, wtorki — piątki: warsztaty teatralne, spotkania literackie; poniedziałki-czwartki zajęcia plastyczne; haft, robotki ręczne; spotkania szaradzystów dla seniorów

foto: Michał Kusiak

Chłopskie widzenie w Galerii Łakomskich

Niewielka, ale jakże ważna i prestiżowa Galeria Łakomskich (ulica Wysoka) wyspecjalizowana w fotografii artystycznej zaprasza do zwiedzenia kolejnej wystawy. Tym razem pokazane są prace kilku członków Stowarzyszenia Miłośników Fotografii działającym przy Klubie im. Jana Kiepury, którego opiekunem artystycznym jest Zbyszek Podsiadło.

Swe prace pokazali: Zdzisław Biernaś, Jacek Chmiest, Jerzy Chrapka, Ireneusz Czechowicz, Dawid Juszczyk, Michał Kusiak, Marek Lityński, Wojciech Skórka i Zbigniew Zdzienicki.

Jak widać są to sami mężczyźni, dlatego też wystawa została zatytułowana „Chłopskie Widzenie”. Tytuł nawiązuje do jednej z poprzednich wystaw, kiedy to prezentowano „Babskie Widzenie” koleżanek z SMF. Gospodarze, Maria i Jerzy Łakomscy zapraszają do swojej Galerii na Osiedlu Piastów.

red

Muzeum w Sosnowcu rozpoczyna kolejne trzydziestolecie istnienia

Rok 2015 to trzydziesty rok istnienia Muzeum w Sosnowcu a także ostatni rok kierowania tą instytucją przez Zbigniewa Studenckiego. Jak zapewne większość czytelników wie, od 1 kwietnia na stanowisku dyrektora Muzeum, Zbigniewa Studenckiego zastąpił Paweł Dusza, były Naczelnik Wydziału Kultury i Sztuki UM. Odchodzącemu dyktowskiemu serdecznie dziękujemy, nowemu

gratulujemy i życzymy sukcesów.

Zbigniew Studencki od początku kierował Muzeum i był jednym z inicjatorów jego powstania. Jubileusz Muzeum podsumowany został publikacją o dorobku: o zorganizowanych w tych latach wystawach, zbiorach, działalności dydaktycznej, wydawniczej i promocyjnej. Jest się czym pochwalić! W związku z trwającymi pracami remontowymi i inwestycyjnymi w Pałacu Schöna, bo od tego zaczyna się nowe trzydziestolecie, ekspozycje w Muzeum w Sosnowcu będą nieczynne do końca sierpnia 2015 r. W pozostałych sprawach Muzeum w Sosnowcu jest czynne od godz. 7.30. do 15.30.

Jak co roku także tej wiosny odbędzie się tradycyjna już Noc Muzealna. Oto program:

NOC W PAŁACU SCHÖNA

16 MAJA 17.00 – 23.00

17.00 „Legenda o Książu Popielu i Piaście Kołodzieju” – spektakl dla najmłodszych,

w wykonaniu Art-Re Studio Małych Form Teatralnych z Krakowa

18.00 „Na szkle malowane” – zajęcia plastyczne dla dzieci

19.00 „Drzewo genealogiczne rodziny Schönów” – rodzinne warsztaty plastyczne

20.00 „Dzieje rodu sosnowieckich przemysłowców” – wykład połączony z prezentacją multimedialną

21.00 „Życie jest piękne” plenerowy seans filmowy, reż. Roberto Benigni, 1997 r.

red.

„Piraci z Penzance”

OPERETKA W.S. Gillberta i A. Sullivana w nowej Muzie już w ostatnim dniu maja.

Uważajcie piękne panie, odważni panowie i bezbronne dzieci! Piraci atakują! Po raz pierwszy w Polsce – operetka pt. Piraci z Penzance W.S. Gillberta i A. Sullivana w polskiej wersji językowej. Piękne córki generała, dziarscy piraci, waleczni policjanci, nowoczesny Major Generał oraz zważowana służka piratów oczarują, zachwycą i roz-

bawią do łez każdego bez wyjątku widza.

W spektaklu wystąpią: Piotr Rybak jako Major Generał, Radosław Rzepecki jako Król Piratów, Jarosław Wewióra jako Frederic, Tomasz Dziwisz / Tomasz Furman jako Samuel, Jakub Bergel jako James, Mariusz Hanulak jako Sierżant, Zbigniew Mikolasz i Bartosz Surówka jako Policjanci, Beata Witkowska-Glik / Ewelina Sobczyk jako Mabel, Ewelina Sobczyk / Anna Jaskółka-Haśnik jako Edith, Paulina Magaj jako Kate, Dorota Sok jako Isabel, Marta Gabryelczak-Paprocka jako Ruth.

Śpiewakom towarzyszy Orkiestra Teatru Muzycznego Arte Creatura pod dyr. Wojciecha Gwiszcza.

Reżyseria i choreografia: Dariusz Taraszkiewicz Produkcja: Jarosław Wewióra, Beata Witkowska-Glik Kostiumy: Dorota Wewióra Scenografia: Jarosław Wewióra Realizacja światła: Kamil Michalski Sponsor spektaklu premierowego: SILESIA HOTEL www.silesianhotel.pl

Więcej informacji na stronie www.artecreatura.art.pl

Bilety: 25,00 zł

5 maja 2015 rusza jedenasta edycja Sosnowieckich Dni Literatury, jednej z najważniejszych imprez kulturalnych w regionie. Zadaniem projektu Miejskiej Biblioteki Publicznej w Sosnowcu, jak co roku, jest skuteczna promocja czytelnictwa polskiej literatury oraz zaproszenie miłośników sztuki słowa do aktywnego udziału w kulturze literackiej.

Imprezy w ramach XI Sosnowieckich Dni Literatury odbywają się w Bibliotece Głównej (większość w wygodnej Auli przy ul. Kościelnej 11 oraz w Czytelnii przy ul. Zegadłowicza 2), a także w placówkach bibliotecznych na terenie całego miasta. Gośćmi tegorocznej imprezy będą m.in.: Katarzyna Bonda, Sylwia Chutnik, Liliana Fabisińska, Renata Piątkowska, Małgorzata Szejnert, Marek Bieńczyk, Marek Krajewski, Bartłomiej Majzel, Jerzy Lucjan Woźniak. Poza spotkaniami autorskimi w programie znajdują się sprawdzone działania z pogranicza literatury i innych sztuk. Będą to: wystawa monograficzna poświęcona życiu i twórczości Bolesława Leśmiana, wykłady literackie przybliżające młodzieży tajniki mistrzowskiej analizy i interpretacji utworów lirycznych, Poetycki Hyde Park w centrum miasta i widowisko literacko-muzyczne dla dzieci. Tradycyjnie, nie zabraknie spotkania z cyklu „Czas na debiut” oraz warsztatów literackich. I tu nowość – warsztaty prowadzone w odświeżonej formie – potrwać trzy dni i zostaną zorganizowane we współpracy z kwartalnikiem literackim „FA-art”. Integralną częścią imprezy będą prezentacje książek zaproszonych gości, akcja „Cała Polska czyta dzieciom” i finał konkursu czytelniczego „Biblioteczka Roku”. Idea Sosnowieckich Dni Literatury jest bowiem prawdziwie interdyscyplinarna, choć króluje oczywiście wszechobecny duch literatury. Swoją bogatą ofertę Biblioteka kieruje do szerokiego grona mieszkańców Zagłębia i Śląska, począwszy od dzieci i młodzieży, a skończywszy na dorosłych sympatykach literatury. W związku z powyższym już teraz zapraszamy do uważnego śledzenia strony internetowej MBP: www.biblioteka.sosnowiec.pl i jej facebookowego profilu. Szczegółowy program XI Sosnowieckich Dni Literatury dostępny jest także na afiszach i zaproszeniach kolportowanych na terenie całego miasta. Tegoroczna edycja imprezy powstaje przy współudziale Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, Centrum Informacji Miejskiej w Sosnowcu, Teatru Zagłębia, kwartalnika literackiego „FA-art” oraz Biblioteki Śląskiej w Katowicach. Honorowy patronat objęli: Prezydent Miasta Sosnowca – Arkadiusz Chęciński oraz Rektor Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach – prof. zw. dr hab. Wiesław Baniś. Patronat medialny przyjął: Silesiakultura.pl, Sosnowiec.pl, Sosnowiecki.pl, Silesiaspace.pl, Wiadomości Zagłębia, Wywrota.pl, Polskie Radio Katowice, „Nowe Zagłębie”, „Dziennik Zachodni”, naszemiasto.pl. Warto dodać, iż – jak co roku – imprezę promuje oryginalny plakat prof. Romana Kalarusa, przygotowany specjalnie na kolejną edycję Dni Literatury. Serdecznie zapraszamy!

Miejska Biblioteka Publiczna im. Gustawa Daniłowskiego w Sosnowcu zaprasza na

XI SOSNOWIECKIE DNI LITERATURY 5 MAJA – 5 CZERWCA 2015

PROGRAM WERNISAŻ WYSTAWY

5 maja, godz. 12.00 – Biblioteka Główna

– ul. Zegadłowicza 2

„Niepoprawny Istnieniowiec! Poeta! Leśmian!”

kurator wystawy – Małgorzata Toczowska, aranżacja

plastyczna – Magdalena Miska

w programie: prezentacja multimedialna

„LEŚMIAN DZIECIOM – BAŚNIE Z DALEKIEGO WSCHODU”

Widowisko literacko-muzyczne

6 maja, godz. 10.00 – Aula Biblioteki Głównej

– ul. Kościelna 11

KINO W BIBLIOTECE / LITERATURA W KINIE

Projekcje filmowe

6, 13, 20, 27 maja, 3 czerwca, godz. 18.00

– Aula Biblioteki Głównej

ul. Kościelna 11

POETYCKI HYDE PARK w centrum miasta

8 maja, godz. 14.30 – Plac Stulecia („Patelnia”)

z udziałem aktorów Teatru Zagłębia: Edyty Ostojak, Przemysław Kani, Krzysztofa Korzeniowskiego oraz mieszkańców Sosnowca

AKADEMIA LITERATURY

14 maja, godz. 11.00 – Aula Biblioteki Głównej

– ul. Kościelna 11

„Zachwycić się Leśmianem”

Prof. dr hab. Danuta OPACKA-WALASEK

„Romans śpiewam, bo śpiewam! Bo jestem śpiewakiem!”

O wierszach Bolesława Leśmiana

Dr Magdalena KOKOSZKA

Ballada o dziadydze

SALON LITERACKI

BARTŁOMIEJ MAJZEL

7 maja, godz. 18.00 – Czytelnia Biblioteki Głównej

– ul. Zegadłowicza 2

prowadzenie spotkania – Magdalena Boczkowska

ROMUALD PAWLAK

12 maja, godz. 11.00 – Biblioteka Dziecięca

„Tajemniczy Ogród”

ul. Gen. S. Grota-Roweckiego 23

ROKSANA JĘDRZEJEWSKA-WRÓBEL

15 maja, godz. 11.30 – Filia nr 6 – ul. Wojska

Polskiego 6

MARIAN KISIEL

15 maja, godz. 18.00 – Aula Biblioteki Głównej

– ul. Kościelna 11

prowadzenie spotkania – Krzysztof Kłosiński

KATARZYNA BONDA

18 maja, godz. 18.00 – Aula Biblioteki Głównej

– ul. Kościelna 11

prowadzenie spotkania – Robert Ostaszewski

MAREK KRAJEWSKI

19 maja, godz. 18.00 – Aula Biblioteki Głównej

– ul. Kościelna 11

prowadzenie spotkania – Krzysztof Kłosiński

MAŁGORZATA SZEJNERT

21 maja, godz. 18.00 – Aula Biblioteki Głównej

– ul. Kościelna 11

prowadzenie spotkania – Beata Nowacka

LILIANA FABISIŃSKA

22 maja, godz. 11.00 – Wypożyczalnia dla dzieci

Biblioteki Głównej –

ul. Zegadłowicza 2

JACEK DURSKI

25 maja, godz. 18.00 – Czytelnia Biblioteki Głównej –

ul. Zegadłowicza 2

prowadzenie spotkania – Joanna Storczevska - Segieta

MICHAŁ ZAWADKA

26 maja, godz. 10.00 – Oddział dla Dzieci i Młodzieży

– ul. Parkowa 1A

MAREK BIEŃCZYK

26 maja, godz. 18.00 – Aula Biblioteki Głównej

– ul. Kościelna 11

prowadzenie spotkania – Aleksander Nawarecki

MARCIN PAŁASZ

27 maja, godz. 11.00 – Filia nr 18

– ul. Spadochroniarzy 6

SYLWIA CHUTNIK

29 maja, godz. 18.00 – Aula Biblioteki Głównej

– ul. Kościelna 11

prowadzenie spotkania – Marta Tomczok

WOJCIECH BRZOSKA

1 czerwca, godz. 18.00 – Czytelnia Biblioteki Głównej

– ul. Zegadłowicza 2

prowadzenie spotkania – Magdalena Boczkowska

RENATA PIĄTKOWSKA

2 czerwca, godz. 9.00 – Filia nr 7 „Bibliosfera”

– ul. Kalinowa

JERZY LUCJAN WOŹNIAK

5 czerwca, godz. 18.00 – Czytelnia Biblioteki Głównej

– ul. Zegadłowicza 2

prowadzenie spotkania – Edyta Antoniak-Kiedos

BIBLIOTECZKA ROKU

Wielki Finał Konkursu Czytelniczego

3 czerwca, godz. 11.00 – Aula Biblioteki Głównej

– ul. Kościelna 11

w programie: „Żywa lekcja historii”

w wykonaniu Bractwa Rycerskiego Zamku Będzin

CZAS NA DEBIUT

MAŁGORZATA ZAJĄC

28 maja, godz. 18.00 – Filia nr 17 – ul. Będzińska

22-24

prowadzenie spotkania – Katarzyna Krzan

WARSZTATY Z KWARTALNIKIEM LITERACKIM „FA-art”

Sala szkoleniowa Biblioteki Głównej – ul. Kościelna 11

11–13 maja, godz. 18.00

prowadzenie: Konrad C. Kęder – Redaktor naczelny

„FA-art”

POZACZASOWOŚĆ. MIGRACJE. FANTAZMATY

„Poeci oświecają człowieka innym światłem”.¹

Są miejsca, w których czas się zatrzymuje. Cichnie irytujący i konsekwentnie obecny szum jego przepływu. Rytmicznie przypominana nieuchronność przemijania staje się nieistotna. Jednym z takich miejsc jest odporna na sugestie logiki, wręcz przyjazna wobec wszelkiego rodzaju paradoksów wyobraźnia. Zwłaszcza wyobraźnia oparta na tego rodzaju wrażliwości, którą ujmuję w mnogości dostrzeganych obrazów, to co niezwykle i przychyli się wobec nastrojów zachwycająco tajemniczych lub niepokojąco zatrważających. Właśnie taki rodzaj twórczej kreatywności przynależy artystom-wizjonerom, dla których zarówno tkanka wydarzeń rzeczywistych, jak obrazy umieszczone w kolekcji wspomnień, uwalniane są od przynależnego im kontekstu stając się, jedynie i aż, podnietą do kreacji nowej malarskiej rzeczywistości. Rzeczywistość ta blisko

spokrewniona jest z bachelardowską filozofią wyobraźni oraz wyróżnionym w jej koncepcji marzycielstwem, gdyż artystę tego wymiaru; kreującego nowe światy twórcę marzyciela-melancholika, filozof ten przyrównuje do osoby wpatrującej się w płomień świecy, w blasku którego rzeczywistość ukazuje się w odmiennym od powszechnie dostrzeganego wymiarze. Światło w malarstwie Kiwerskiego zajmuje niezwykle istotne miejsce. Zresztą światło pojawiające się w obrazach, sztuczne światło świec, bądź tajemnicze światło niewiadomego pochodzenia, zazwyczaj zimne, przygaszone, nostalgiczne, sugerujące zmierzchy, świty i półmroki, ujawnia dar artysty do ewokacji życia pozbawionego relacji ze światem obiektywnym. Za przykład powyższych rozważań może posłużyć cykl obrazów z 2003 roku pt. *Zaćmienia*.

Adriana Zimnowoda

¹ Gaston Bachelard, *Poetyka marzenia*, tłum. Leszek Brogowski, wyd. Słowo/obraz terytoria, Gdańsk 1998, s. 144.

**Wystawa malarstwa
KRZYSZTOFA KIWERSKIEGO
PT. ZAGUBIONE W CZASIE**

Wernisaż wystawy:

24 kwietnia 2015r., godz. 18 00.

Wystawa potrwa do 7 czerwca 2015r.

Na wystawę *Cisza* obrazów wędrujących w czasie złożą się obrazy pochodzące z pięciu cykli malarskich: *Mędracy* (2014), *Vermeer in New York* (2013), *Gadu gadu* (2011), *W drodze* (2004), *Zaćmienia* (2003). W trakcie trwania wystawy wyemitowanych zostanie sześć (wybranych z licznej filmografii Krzysztofa Kiwerskiego) filmów animowanych: *The Rolling Stones* (2013), *Świadek* (2008), *Przejście Żydów przez Morze Czerwone* (2007), *Level* (2005), *Opcja zerowa* (1983) oraz *Ryszard III* (1977).

Kurator wystawy: Adriana Zimnowoda

foto: Ryszard Gęsikowski

● **Marek Grabowski** – urodzony w Sosnowcu w 1955 roku, ukończył PWSSP w Poznaniu z wyróżnieniem. Artysta malarz, rzeźbiarz, pedagog. Poeta i felietonista. Publikuje metaforyczne felietony o sztuce m.in. w miesięczniku SOSNart.

● Laureat Grand Prix na Ogólnopolskim Biennale Pasteli w Nowym Sączu w 1996 roku i I-ej Nagrody na Biennale Pasteli w 1998 roku. Kilka wyróżnień za malarstwo. Realizacje rzeźbiarskie m.in. statuetki na Międzynarodowy Konkurs Muzyczny im. Michała Spisaka. Wielkoformatowe realizacje street art w Szczecinie. Wyróżnienie na IV Ogólnopolskim Konkursie Poetyckim w Kłobucku w 2009 roku. Około 35 wystaw indywidualnych w kraju i za granicą. Udział w kilkudziesięciu wystawach zbiorowych w tym trzykrotnie na ART EXPO w Nowym Jorku. W 1999 r. reprezentował sztukę polską na wystawie „Zbliżenia Polsko-Niemieckie”. Za całokształt twórczości dwukrotnie nagrodzony przez Prezydenta Miasta Dąbrowy Górniczej. Miłośnik i opiekun braci mniejszych.

Przestrzeń progresywna, 120x100 cm

Od wielkiego wybuchu minęło parę dekad, kto by zresztą zliczył zera potęgi czasu i przestrzeni, która chwiejność teorii nadyma w elastyczny balon – metaforyczny model wszechświata. Gigantyczny gest sprawczy zerwał z cugli przewidywalność, puszczając samopas dynamikę samowoli. Ambitny plan przerósł intencje i oczekiwania. Wszystko jest zbyt wielkie, a tylko życie – jak koszulka niemowlęcia – zbyt krótkie. Twórca zмага się z niedosytem oczekiwania, spełnienia, doskonałości i poznania. Kontekst niezaspokojonej wyobraźni, pojęciowej spekulacji, immanentnej a nawet transcendentnej sfery metafizycznej paraprawdy przeistacza pole bitewne w magiczną otchłań sacrum. Dostojny Platon odbicie idei lokował tu i tam. Isaac Newton uchwycił za rogi prawa fizyki nie stroniąc jednakże od ezoterycznej wiedzy różokrzyżowców. Każda bowiem tajemnica skrywa atrakcyjne panaceum uniwersum. Tytularny asystent Wielkiego Architekta Albert Einstein przewyciężył balast mentalnej grawitacji rzucając światło w objęcia ugiętej czasoprzestrzeni. Tunel nadziei astrofizyki nieczuły na wybryk istnienia bytów nietrwałego tymczasu niewzruszenie kolizyjną progresję prowadzi mimo woli ludzkiego geniuszu i buntu bezradności. Molekularny wszechświat Wielkim Zderzaczem Hadronów podając na widelcu Cząstkę Boga nie zmieni rozkładu jazdy, a żadna brecha wetknięta w szprychy materii nie zatrzyma nawet wyobraźni.

Termodynamika, mechanika kwantowa to wciąż teorie, których prawa mogą się załamywać stając się iluzją rzeczywistości, a czasoprzestrzeń i grawitacja może zanikać w sąsiedztwie czarnej dziury, do której bilet jest w jedną tylko stronę. W kręgu horyzontu zdarzeń wszelkie prawa mogą być złudzeniem wszystkich dotychczasowych teorii. W tkance czasoprzestrzeni dominuje entropia i fluktuacja – nieobliczalna nieprzewidywalność chaosu. W umysłach twórców odwieczne poszukiwanie porządku zwykle kończy się i odradza bunt. Wyobraźnia skostnieć nie zdoła, a bunt jest dynamiczną wykładnią kreacji.

Chaos bywa twórczy nawet w wymiarze zagrożonej pracowni.

Epistemologia - możliwości, zasięg i granice poznania rekultywuje w mentalnych zagrodach uwikłanych chaosem paradoksów. Każdy swój wszechświat nosi w sobie, a ciężar przeznaczenia na grzbiecie.

Ten kawałek tortu z wisienką bytowania zaklęty w prostokacie obrazu jest bodaj jedną

niepojętego bezmiaru. Przestrzeń w malarstwie iluzjonistycznym ograniczonych parametrów inicjuje zmagania wszechobecną wielowymiarową strukturą tajemnicy.

Od impresjonistów pędzących jak ćmy do światła minęły lata świetlne a opór materii sztuki

Omamami umysłu broni się miast użytkować podarowane IQ. Paul Cezanne kroił pędzlem interwałowe cięcia, które Leonardo da Vinci jeszcze rozmydlał sfumatem i tapetą atmosferyczną. Kubiści problem oglądu rzeczy wnieśli na ołtarz sztalugi dochodząc do wymiarów sugerowanych przez astrofizyków i teoretyków

Marek Grabowski

CZAS I PRZESTRZEŃ

Przestrzeń zachłanna 120x100 cm

sakralnych. Wiara zresztą, a nawet bez niej, uzurpuje równouprawnienie dogmatu z nauką - upatrując jedynie pogodny areał nadziei.

Futuryści odpalili rydwany bątem pędu bratając dynamikę z przestrzenią po przejażdżce automobilem. Abstrakcjonizm przekroczył intelektem możliwości wyobraźni kotwicząc religię, twórczej - kosmologicznej, nieprzewidywalnej przypadkowości chaosu i porządku logicznej konstrukcji zarazem.

Mark Rothko z tamtej strony - transcendentalnej symboliki formy i koloru odkupił poznanie dyslokacją gruntu. Podobnie Nicolas de Stéal nierozważnie uchylił okno dekompresji porzucając „Koncert” życzeń w otchłań żywiołu. Symfoniczna przestrzeń Gustawa Mahlera rozsiała dźwięki po horyzont, który Ian Curtis z legendarnej grupy Joy Division przekroczył jak Rothko wyłączając codzienność z kontaktu rzeczywistości.

Obszar bytowania bezpieczniejszy choć zagrożony nieposkromioną aneksją. Konceptualizm tym pojęciem przesunął granice poznania czym też sztuka zasadniczo odróżnia się od aberracji politycznych.

Supremacja i przestrzeń pojęciowa Ives’a Kline’a jest ewolucyjnym szczyblem rozwoju cywilizacji, również tej przekornej populacji gładkich umysłów. W cyberprzestrzeni cyfrowych kodów Roman Opałko obarczył własne życie programem redukując emocje, ekspresję, wolność poszukiwań, wielobarwną radość i ryzyko twórczej odpowiedzialności. Pozorna nieskończoność ciągów liczbowych w muzealnej przestrzeni potrafi krzyknąć ciszą radykalnego zapisu.

Ingerencja w przestrzeni sztuki kinetycznej, Mail Artu i Land Artu osobiwią interakcją, statyką czasu i dynamiką kapryśnej natury otworzyła terenom multimedialnej penetracji.

Jeszcze modny od czasów J. M. Basquiata po Banksyego Street Art znaczy teren gatunkową dosłownością rewiru industrialno-społecznej przynależności.

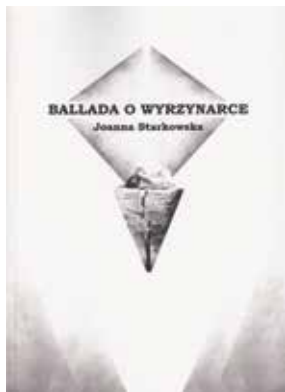
Sztuka jest modlitwą, acz wotywnie poświęcenie nie powinno klękać przed tacką mamony, dewocjonalnej komercji.

Konformizm kadrowania bliskiego otoczenia w powielany wzorec podobieństwa, zbyt małym formatem by zatkać dziurę historii. Świat nie ma granic blejtramu.

Czas i przestrzeń to wieczność, lecz dotyk wyobraźni tworzy uniwersalne wartości artykułowane tym twórczym fenomenem jakim jest sztuka.

Marzec 2015

Wrastanie w rytm

Wiersze Joanny Starkowskiej, tak każdy z osobna, są dobre. Jedne mniej, inne bardziej, o czym świadczą nagrody uzyskiwane w konkursach poetyckich. Zebrane razem okazują się natomiast świetne. Czyta się je jak kryminał, nie mogąc się doczekać, co będzie na następnej stronie. Czyta się je również jak bildungsroman, odbytą na kozetce spowiedź dziecięcia wieku XXI: „Pierwsze wspólne papierosy, / dzielenie dymu, zimne piwo.” (*Inicjacja*), a także jak śpiewnik ze względu na rytmiczność, rymy (również gramatyczne i wewnętrzne), powtórzenia, anafory, asonanse, paronomazje: „A my w tym linieniu zwierzęco, bezwstydnie. / A my w tym linieniu rytmicznie, cyklicznie.” (*Wylinka*), „Najgorszy jest prąd. / Syk i śwąd.” (*Wypadki*), „Uderzają fale kolejno o skały. / Mielizny bielizny.” (*Arytmia*), „Ona jest dzika, już nie dotykaj.” (*Woodstock 2013*).

Mimo lekkości i łatwej przyswajalności teksty te nie tracą indywidualizmu ani głębi. Są słodko-gorzkie jak czekoladki z nadzieniem miętowym. Tworzą spójną, dokładnie przemyślaną całość, sięgają obsesyjnie po wciąż te same motywy, rekwizyty oraz poetyckie środki, eksploatując je jednak na różne sposoby. Kolejne utwory zaczynają się często w miejscu, gdzie skończyły się poprzednie, odbijają się nawzajem jak w ustawionych naprzeciw lustrach: „Obdarły mnie buty i ty. / (...) Ja tańczę boso, mam brudne stopy.” (*Ja tańczę boso*), „Mam zimne stopy, masz zimne stopy. Następne wędrowniki przed nami. / (...) Zanika dotyk” (*Arytmia*). Ich podmiot „przymierza brzeszczot jak zwiewną sukienkę” (*Ballada o wyrzynarce*), „przymierza wiertło. I drąży, wciąż drąży” (*Symetria*), budując jednocześnie „konstrukcję, destrukcję” (*Symetria*). Debiutancki tom Joanny Starkowskiej ułożony

jest z istic matematyczną symetrią (poetka ma wykształcenie ściśle, pracuje jako analityk finansowy). Podzielony został na trzy części po jedenaście wierszy każda (*Wylinka*, *Wdech wydech*, *Wycinka*), obrazujące dojrzwowanie, przyjmowanie i odrzucanie kolejnych elementów tożsamości: „Spal wszystko, wiem, że chcesz. / (...) Pada deszcz, zmywa z nas ten dym.” (*Oczyszczenie*), „Pęka skóra. Pęka przetarty jeans. / (...) Rozrywamy kręgosłup. Rozrywamy szwy.” (*Wylinka*). Spina go zaś rama korespondujących ze sobą, autotematycznych tekstów - tytułowej *Ballady o wyrzynarce* oraz *Symetrii*, a także cytatów z filmu *Pi* Darrena Aronofsky'ego.

Za główny temat książki można uznać konflikt między kobietą a mężczyzną: „Ty jesteś jak gorący olej. / Ja jestem jak wrząca woda. / Wybuchamy, pryskamy, / zabijamy, zrywamy” (*Wypadki*). Joanna Starkowska nie przedstawia jednak historii nieudanego związku w sposób sztamkowy, od radosnych początków, poprzez narastające nieporozumienia, aż po nieuchronne wypalenie się relacji. Jej bohaterowie liryczni wielokrotnie kłócą się, godzą, schodzą, rozchodzą, tracą i odzyskują nadzieję: „Pomiędzy wdechem i wydechem tyle się zmienia. / Chciałam być zupełna, nie mam nawet imienia” (*Wydech*), „Pomiędzy trawą i błotem jest jeszcze kałuża. / W brudnej wodzie podbija się tęcza.” (*Uśmiech Glasgow*). Ich miłość jest w stanie wiecznego remontu: „Uważaj, z kim stawiasz dom. / Bo to jest wiatr, to dym, to proch. (*Woodstock 2008*), „Ten gres, wciąż / gres i panele. I bunt.” (*Ballada o rozrywaniu*), „Nie wierzymy w ostatnie namaszczenie / tapet, zanim podważymy je i zerwiemy, klnąc / na kolejne warstwy.” (*Remonty, popioły, głód*). Zarówno to, co ich łączy, jak i to, co dzieli, kształtuje ich (zwłaszcza ją), odciska trwały ślad: „Mówi – patrz, mała, to jest tokarka. / I rzeźbi w tobie, tworzy. Aż zastygniesz w formie.” (*Przebłysk*).

W *Balladzie o wyrzynarce* napięcie jest jednak widoczne nie tylko między bohaterką liryczną a jej partnerem. Tkwi ono przede wszystkim w niej samej, która jest zarazem romantyczną i racjonalistką, artystką i umysłem ścisłym. W inicjalnym wierszu podmiot odwołuje się do mickiewiczowskich *Ballad i romanсів*: „Z wysokich wież spią się wióry – kalekie rusalki. / (...) Muzyka przeszkadza tym, którzy nie rozumieją / wyzwolenia włókien (...) / Niech więc stanie się korowód, niech kobiety / rozpuszczą włosy, rozsypią wianki.” (*Ballada o wyrzynarce*). Motyw tańca jako wyrazu wolności, indywidualności, artyzmu, a także młodzieńczej wiary w ideały przeżywa się zresztą przez całą książkę: „Ja tańczę boso, zbyt ciasne mam buty, / zbyt ciasne

mam myśli, / nie myślę o tobie.” (*Ja tańczę boso*), „Chcemy tańczyć, tańczyć, rozrywać / koszule pod sceną.” (*Woodstock 2008*), „Ktoś gra na gitarze, ktoś tańczy, ktoś śpiewa. / Nie ma w nas błota, nie ma w nas zimna.” (*Miłość*), „Będziemy tańczyć tak długo jak starczy nam śliny. / Będziemy śpiewać dopóki wystarczy nam snów.” (*Pocłunek Glasgow*). Taniec z wierszy Joanny Starkowskiej przywołuje skojarzenia z ekstatycznym mambo Brigitte Bardot w filmie *I Bóg stworzył kobietę* czy ze zmysłowym występem Emmanuelle Seigner w *Gorzkich godach*. Narzucającym się tropem są również piosenki Pidżamy Porno: „Dzika, dzika młodość, / moja wielka niewiadoma, / zostawiłem za sobą las pachnący, / mam jałowe nozdrza.” (*Każdy nowy dzień rodzi nowe paranoje*), „Skok na cud. / I czy zdołamy? / Nim dopadną nas na złe i dobre zmarszczki i kilogramy.” (*Bon ton na ostrzu noża*).

Z drugiej strony pojawia się jednak racjonalna strona osobowości podmiotu, zamiłowanie do ładu, zainteresowania typowego inżyniera: „Tak wchodzi głębiej: / tylko symetria, / bryły, spirale, liczby i łuki.” (*Symetria*), „Więc mnie zahartuj: / niech wzmocnią się kości, / niech moja struktura jak rozkład, jak plan.” (*Wydmuchiwanie*), „Dzisiaj jestem jak wymarła huta. / (...) A miałam miedziane włosy. / A miałam sterczące kominy. / Stapiałam każdy metal. / Dzisiaj jestem jak płynna stal.” (*Piosenka industrialna*), „Jest we mnie twardość jakoby, / odporność na wilgoć, na pleśń. / Jest we mnie sprężystość merbau, / odporność na obrzęk, na ból.” (*Ballada o wykrawaniu*).

Równie dwoisty co podmiot *Ballady o wyrzynarce* okazuje się bohater filmu *Pi* przywołany za pomocą cytatów oplatających kolejne części książki - genialny matematyk, typ szalonego naukowca o rozchwieanej, artystowskiej osobowości. Kontekst tragicznego zakończenia *Pi* każe spojrzeć na pojawiającą się w poezji Joanny Starkowskiej wiertarkę: „Przymierzam wiertło. I drążę, i drążę.” (*Symetria*) nie tylko jak na rekwizyt pasujący do wierszy o remontowaniu domu, autoanalizie, szukaniu właściwej formy artystycznego wyrazu, ale również jak na narzędzie (auto)destrukcji.

Ballada o wyrzynarce to książka nietuzinkowa, barwna, stanowiąca manifest pokoleniowy osób urodzonych w latach osiemdziesiątych. Jest dojrzałym, precyzyjnie skonstruowanym, przemyślanym, a zarazem nie tracącym autentyczności debiutem.

Weronika Górka

Joanna Starkowska, *Ballada o wyrzynarce*, Zaułek Wydawniczy Pomyłka, Szczecin 2015.

Joanna Starkowska

Rocznik 1987. Miłośniczka kopalń, hut i innych obiektów industrialnych. Z wykształcenia matematyk. Pracowała m. in. jako hostessa, korepetytor, asystentka w banku, tańczący audytor w międzynarodowej korporacji. Obecnie – młodszy analityk finansowy. Pisze od zawsze, nie tylko wiersze. Publikowała w antologiach pokon-

kursowych, tomiku zaprzyjaźnionej grupy „Obok Sceny”, w prasie, radiu i internecie. Związana z Grupą Literacką „Na Krechę”, wspomnianą wcześniej „Obok Sceny”, Chorzowskim Portem Poetyckim oraz Dąbrowską Brygadą Poetycką. Autorka debiutanckiego tomiku „Ballada o wyrzynie”.

BALLADA O WYKRAWANIU

I
Nie widzę i nie jest to metafora.
Jakby rozmazali mi kadr, wycięli drzewa.

Włosy wypadają. Las się przeredza.
Łuszczy się kora i tynk.

II
Ale wciąż mówię: siej.

Niech wzrasta, wyrasta. Trawa i mięsień.
Fundament i korpus.

Niech ruszy, wykruszy.

III
Tymczasem piła zagłębia się
w miękkie ciało, plastyczne ciasto.

Wycieka sok.

IV
Ale wciąż mówię: tnij.

Jest we mnie twardość jakoby,
odporność na wilgoć, na pleśń.

Jest we mnie sprężystość merbau,
odporność na obrzęk, na ból.

V
Tymczasem karczują brwi. Szepczą:
upada twój pień, rozpada się słój.

I toczy się, toczy. Bez prądu, bez tchu.

PIOSENKA INDUSTRIALNA

I
Wygaszono mój piec.
Już nie tli się.
Automatyka zepsuta.

Wkrótce rozbiorą mnie.

II
Dzisiaj jestem jak wymarła huta.

Wchodzą we mnie artyści, podziwiają ruiny.
Zostawiają ślady, wiersze, prezerwatywy.

Mówią do mnie „piękna”, gładzą tynk.

Do nagiej cegły.

Wchodzą we mnie złomiarze, biorą wszystko, co cenne.
Zostawiają ślady, rozerwane kable.

Mówią do mnie „suko”, tłuką szkło.

III
A miałam miedziane włosy.
A miałam sterzące kominy.
Stapiałam każdy metal.

Dzisiaj jestem jak płynna stal.

JA TAŃCZĘ BOSO

Obtarły mnie buty i ty.

Zatkałeś mi usta dziegiem,
zatkałeś mi oczy smołą.

Teraz jestem niema,
teraz niewidoma.

...

Ja tańczę boso, zbyt ciasne mam buty,

zbyt ciasne mam myśli,
nie myślę o tobie.

Ja tańczę boso, rozdarłam rajstopy

o asfalt, gwoździe,
o sklejkę, paznokcie.

Ja tańczę boso, mam brudne stopy.

WYDMUCHIWANIE

Wszystkie drogi prowadzą przez
szkło:

kruszone, szronione, weneckie,
barwione,
satynowe, gięte, kwarcowe
i ręcznie robione, z powietrzem,
jak ja.

Więc wygładź mnie piaskiem:

niech zejdzie naskórek,
niech zejdzie brud i śmieć.

Więc mnie zahartuj:
niech wzmoc-
nią się kości,
niech moja struktura jak rozkład,
jak plan.

...

A jeśli nie:
pozbieraj odłamki, wystaw
na słońce.
Niech przejdą promienie, niech
się rozszczepią.

Niech mnie zaleje cyna i blask.

Józef Makal, Powódz. Nagroda Agencji Tass (Interpress Foto)

Nikt im o tym nie powiedział

Wiosenne słońce rozgrzało już nieco nasz świat, porozbierało niektórych prawie do bielizny. I owi niektórzy chodzą sobie beztrudnie po ulicach, czasem (może raczej najczęściej) są to młode dziewczyny, nie zawsze z najzgrabniejszymi w świecie nogami. I nikt im nie umie zwrócić uwagi, że tak zwane legginsy nie są odpowiednim strojem wyjściowym.

Przechodzimy obok ulicznego, kawiarnianego ogródka a tam, przy stoliku panny robią sobie makijaż. Nikt im przecież nie powiedział, że do takich zabiegów przeznaczone są toalety. Panowie chodzą w tenisówkach do garnituru, albo w samej koszuli spacerują po teatralnym foyer w czas antraktu, albo... i tak dalej i dalej. Przy biesiadnym stole bywa jeszcze gorzej. Wiedza o sposobach używania sztuców staje się zwolna wiedzą tajemną. Daleko już zaszliśmy w rozluźnianiu wszelkich, niegdyś obowiązujących, norm zachowań, manier, codziennej kultury bycia. Wszystko się miesza. Demokracja z nieobyczajnością, swoboda z dowolnością, wolność z chamstwem. W równym stopniu dotyczy to zachowań, języka, ubioru.

Nie wiem, czy zjawisko to było bądź jest przedmiotem wnikliwych badań, na przykład socjologów? Po prostu nie wiem. Przypuszczam jednak, że znam przyczyny, a przynajmniej domyślam się ich, tych przyczyn, z małym prawdopodobieństwem błędu. Otóż od dziesiątków już lat – poza nielicznymi rodzicami z nielicznych już środowisk – nikt tego nie naucza. Kiedyś to się nazywało „kindersztuba”. No bo jak nauczać czegoś, o czym samemu nie ma się pojęcia? Mało tego. Wymaga. się niekiedy, czasem zachowań dziwnych. Rozpowszechniła się ostatnio maniera zwracania się po imieniu do obcych osób, często grubo starszych. To ponoć pomaga w marketingu. „W czym mogę pomóc, panie Tomasz?” – pyta mnie dziewczątka albo chłopczek, które wiekiem jest bliskie moim wnukom i nie pomne na siwiznę i pokręcone artretyzmem paluchy traktuje jak rówieśnika. Nie mam nic

Tokowisko

przeciwko burzeniu wiekowych barier, mam mnóstwo bliskich przyjaciół wśród młodzieży, ale... zawsze przedtem była choćby wspólna herbatka, a inicjatywa powinna wyjść od starszego. Sam kiedyś z pewnym godnym starszym panem przechodziłem do poufałości przez trzykrotny „brudersaft”. (z „Szanowny Panie Hrabio” na „Szanowny Panie J,” na koniec dopiero na „Ty”). Byłaby to tylko śmieszna anegdota, gdyby nie była prawdą. Było, minęło.

Nie mam pretensji do tych, którzy nie wiedzą, że czegoś robić nie wypada. Nie dlatego że nie wolno, ale właśnie dlatego, że nie wypada. Mam za to pretensje do tych, którzy im nie powiedzieli, czyli do siebie także. Zgrzeszyliśmy zaniedbaniem.

Jest jednak (a może był kiedyś?) przepis zabraniający używania sygnałów dźwiękowych w terenie zabudowanym. Wyglądam przez okno na jedną z ruchliwych arterii miasta i co widzę i słyszę? W związku z pracami remontowymi arteria korkuje się w godzinach rannych i popołudniowych, a panie i panowie za kierownicami swych limuzyn trąbią na siebie z zapalem, jakby to w czymkolwiek mogło im pomóc. A zaraz potem pokazują sobie różne takie układanki z palców. Bardzo śmieszne.

Tymczasem nadszedł maj, jak powszechnie się mniema, najpiękniejszy miesiąc w roku. Cieszymy się więc młodą zielenią, słońkiem i ptasimi trelami i niech nam nastroju nie psuje widok pałkowatych nóg starszych panów w majtkach, ich sterczących brzuchów obnażanych z dumą, młodzieńców w tramwajach rozebranych jak do kąpiel (wnosząc z zapachu kąpiel byłaby wskazana), paniątek opowiadających w autobusach głosem donośnym i słowem grubym o swych nocnych przygodach i różne takie.